

AgroSvet

stručna revija
Maj 2025.
broj: 143

besplatan primerak

ISSN 1820-0257

**Vreme je za
Nimbecidine**

Pčelarenje

AgroMozaik

UVEK VAMA NA RASPOLAGANJU

sjedinjena visokoefikasna i ekotoksikološki
pouzdana sredstva za zaštitu bilja uz sadejstvo
višedecenijskog znanja i iskustva kroz:

Fabrika za proizvodnju i formulisanje sredstava za zaštitu bilja Bački

Petrovac - više od 20 registrovanih
preparata i oko 2000 tona tečnih i
praškastih formulacija pesticida na
godišnjem nivou, uz stalnu kontrolu u
akreditovanoj laboratoriji ISO IEC 17025
sistema kvaliteta

agromarketsrbija.rs - sajt sa više od
200.000 mesečnih poseta i pregleda,
gde su uvek dostupni aktuelni tretmani iz
oblasti ratarstva, voćarstva i povrtarstva
kao i kompletan portfolio proizvoda

Agrosvet - stručna revija koja od
2004. godine obrađuje sve najvažnije
vesti i teme sa agrarnih meridijana

Agrosvet - facebook stranica koja
ima više od 30.000 pratilaca kojima
svakodnevno pružamo agro
preporuke i savete, vesti,
zanimljivosti, berzanske izveštaje,
vremensku prognozu

Interaktivni ekrani - u više od 70
poljoapoteka širom Srbije na kojima
pored agro saveta plasiramo i
najnovije informacije vezane za agro
zakonodavstvo

Najvažnije - najbrojnija i najstručnija
ekipa koju čini više od 60 saradnika
Stručne službe i Službe prodaje koji
su svakodnevno na terenima širom
Srbije

Zato već više od 30 godina,
Nama veruju.

SADRŽAJ

03
Reč urednika

05
AgroMozaik

09
Omogućimo strnim
žitima da ostvare
veći prinos i bolji
kvalitet zrna

15
AgroMehanizacija

19
**Pouzdana
zaštita
kukuruza**

22
Zorvec Entecta
– odlično rešenje
u borbi protiv
plamenjače

24
SPEED tehnologija -
savremena
tehnologija ishrane
kukuruza preko lista

27
**Ekološke
crtice**

29
AgroStatistika

32
**Dobro vino slugu
traži, treći deo**

35
Villager robot kosilica
QUIX Oculus 500 –
Revolucija u košenju
travnjaka

38
Agro IT Svet

40
Reč struke

47
Mislimo na našu
budućnost –
poljoprivredni
fakulteti

52
Organo

54
Vreme je za
Nimbecidine –
prirodni insekticid sa
azadiraktinom

57
Stočarski kutak

59
Pčelarenje

62
Šumarenje

AGROSVET 143

Stručna revija
ISSN 1820-0257

Izdavač: Agromarket D.O.O.

Adresa:

Kraljevačkog bataljona 235/2

34000 Kragujevac

tel: 034/308-000

fax: 034/308-016

www.agromarketsrbija.rs

Logistički centar

Indija: 022/801-160

Distributivni centri:

Kragujevac: 034/300-435

Beograd: 011/404-82-83

Valjevo: 014/286-800

Niš: 018/514-364

Subotica: 024/603-660

Zrenjanin: 023/533-550

Sombor: 025/432-410

Sremska Mitrovica: 022/649-013

AGROMARKET BIH:

Bijeljina: +387 55/355-230

Laktaši: +387 51/535-705

Sarajevo: +387 33/407 480

AGROMARKET CRNA GORA

Danilovgrad: +382 20/818-801

AGROMARKET KS

Priština +386 49/733 814

SEMENARNA LJUBLJANA DOO SLOVENIJA

Ljubljana +386 14759200

AGROMARKET DOEL, Skopje

SEVERNA MAKEDONIJA

Glavni i odgovorni urednik:

Dragan Đorđević dipl. ing. polj.

Grafički urednik:

Kuća Čuvarkuća

Redakcija:

Momčilo Pejović

Mladen Đorđević

Goran Radovanović

Agneš Balog

Ines Cvijanović-Bem

Mirko Adamović

Stefan Marjanović

Dragan Vasilčić

Goran Jakovljević

Vanja Miladinović

Marko Đokić

Novica Đorđević

Nemanja Delić

Sekretar redakcije:

Dušica Bec

Štampa:

Color print Novi Sad

Tiraž 7000 primeraka

REČ UREDNIKA

Dragan Đorđević

Dragan Đorđević

U ovim smutnim vremenima rata i mira, voljenja i mržnje, pretnji i pomirenja, klimatskih promena, veštačke inteligencije, četovanja, botovanja, zatezanja, nadogradnje i još koječega, najvažnije je ostati ČOVEK. A kako?

Radjard Kipling

AKO

Ako možeš da sačuvaš razum kad ga oko tebe
Gube i osuđuju te;
Ako možeš da sačuvaš veru u sebe kad sumnjaju u tebe,
Ali ne gubeći iz vida ni njihovu sumnju;
Ako možeš da čekaš, a da se ne zamaraš čekajući,
Ili da budeš žrtva laži, a da sam ne upadneš u laž,
Ili da te mrze, a da sam ne daš maha mržnji;
I da ne izgledaš u očima sveta suviše dobar ni tvoje reči suviše mudre;

Ako možeš da sanjaš a da tvoji snovi ne vladaju tobom,
Ako možeš da misliš, a da ti tvoje misli ne budu (sebi) cilj
Ako možeš da pogledaš u oči Pobedi ili Porazu
I da, nepokolebljiv, uteraš i jedno i drugo u laž;
Ako možeš da podneseš da čuješ istinu koju si izrekao
Izopačenu od podlaca u zamku za budale,
Ako možeš da gledaš tvoje životno delo srušeno u prah,
I da ponovo prilagneš na posao sa polomljenim alatom;

Ako možeš da sabereš sve što imaš
I jednim zamahom staviš sve na kocku,
Izgubiš, i ponovo počneš da stičeš
I nikad, ni jednom reči ne pomeneš svoj gubitak;
Ako si u stanju da prisiliš svoje srce, živce, žile
Da te služe još dugo, iako su te već odavno izdali
I da tako istraješ u mestu, kad u tebi nema ničega više
Do volje koja im govori: *Istraj!*

Ako možeš da se pomešaš sa gomilom a da sačuvaš svoju čast;
Ili da opštiš a kraljevima i da ostaneš skroman;
Ako te najzad niko, ni prijatelj ni neprijatelj ne može da uvredi;
Ako svi ljudi računaju na tebe ali ne preterano;
Ako možeš da ispuniš minut koji ne prašta
Sa šezdeset skupocenih sekunda,
Tada je ceo svet tvoj i sve što je u njemu,
I što je mnogo više, tada ćeš biti veliki Čovek, sine moj.

Preveo: Ivo Andrić

Olimp

Za zdravu
pšenicu

 agromarketsrbija.rs

agromarket
nama veruju

AgroMozaik

Priredio:
Dragan Đorđević

Zakup za sopstvenu baštu u Beču 430 evra godišnje

Preuzeto: Ekapija

Pilot projekat "Bečki gradski vrt" započet je na dve neiskorišćene zelene površine u 21. i 22. bečkoj opštini, prenela je Kancelarija Grada Beča u Beogradu. Placevi su podeljeni na parcele između 70 i 110 kvadratnih metara, koje su odvojene živom ogradom. Svaka parcela ima i pergolu sa krovnom konstrukcijom. Svim zakupcima Grad je stavio na raspolaganje zajedničku infrastrukturu i sve to je uključeno u cenu zakupa. Gradski vrt u 21. opštini, kod ulice Julius-Ficker, namenjen je porodicama, ima 31 parcelu a cena zakupa iznosi 430 evra godišnje. Gradski vrt u 22. opštini, na području Lobau, ima 18 parcela a cena iznosi 460 evra godišnje. Prijave traju do 20. aprila 2025. godine.

Sve više poljoprivrednika koristi strip-till obradu zemljišta

Preuzeto: Poljoprivrednik

U borbi protiv suše i iscrpljivanja zemljišta, sve više poljoprivrednika u svetu okreće se konzervacijskim metodama obrade, a jedna od

najefikasnijih tehnika koja se poslednjih godina istakla je strip-till. Ovaj sistem obrade zemljišta, koji kombinuje prednosti konvencionalne i no-till obrade, omogućava uštedu vode, poboljšanje strukture zemljišta i smanjenje troškova goriva. Strip-till je metoda obrade zemljišta koja podrazumeva obradu samo uskih traka u kojima će biti posejane biljke, dok ostatak zemljišta ostaje neobrađen i prekriven biljnim ostacima. Ova tehnika smanjuje eroziju, povećava zadržavanje vlage, poboljšava zdravlje zemljišta i omogućava bolje ukorenjavanje biljaka.

Slovenija će trgovačkim centrima zabraniti bacanje hrane

Preuzeto: Agronews

Po uzoru na Francusku, Slovenija planira da postane druga evropska zemlja koja će zabraniti bacanje hrane trgovačkim lancima. U Francuskoj je 2019. godine stupio na snagu zakon koji nalaže supermarketima, velikim distributerima hrane, kao i proizvođačima, da ne smeju da bacaju jestivu hranu.

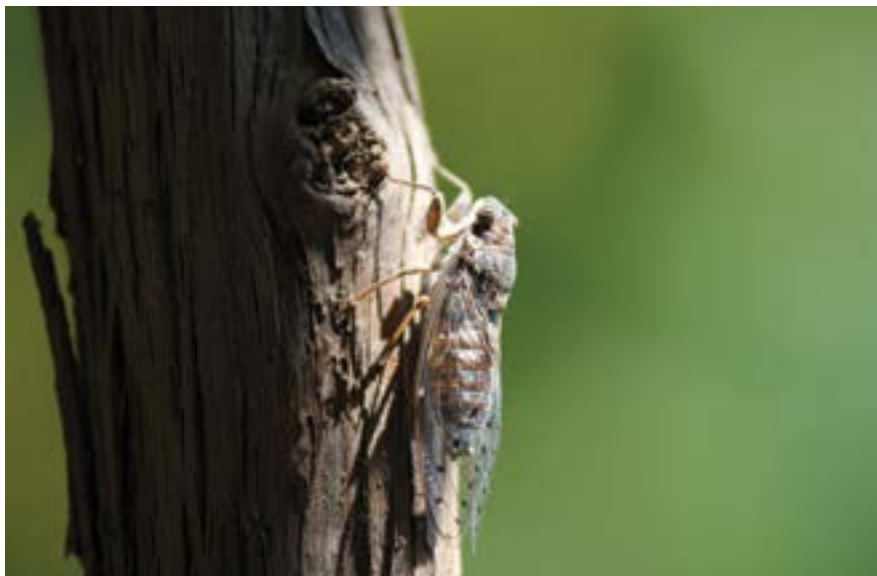
Slovenačko Ministarstvo poljoprivrede priprema zakon prema kome će hranu koja je pred istekom roka trajanja trgovine donirati humanitarnim organizacijama. Inače, strogi zakoni EU o bezbednosti hrane često u sukobu sa lokalnim pravilima, te se velika količina hrane povuče iz prodaje, iako je savršeno ispravna. Prema izveštaju UN-a, 2022. godine u svetu je bačeno oko 19% globalno proizvedene hrane.

U Italiji otvorena obrazovna ustanova za uzgoj cvrčaka

Preuzeto: Tanjug

U regionu Marke na jugoistoku Italije otvorena je Nutrinsect akademija, obrazovna ustanova za uzgoj cvrčaka, potvrdio je Žoze Frančesko Čani, izvršni direktor kompanije Nutrinsect iz Montekasijana. Ta kompanija uzgaja cvrčke za proizvodnju brašna od cvrčaka namenjenog hrani za kućne ljubimce, prenosi agencija ANSA.

"Cilj je da prenesemo naše znanje i naučimo one koji žele da započnu ovakav posao kako da uzgajaju cvrčke", objasnio je Čani i dodao da

je cilj "stvaranje 100 farmi cvrčaka širom Italije". On je istakao da je akademija otvorena kako bi ponudila profesionalni program namenjen budućim uzgajivačima cvrčaka ili onima koji su već započeli ovu delatnost, ali žele da se usavršavaju.

Najstariji viski na svetu biće na jesen otvoren u Amsterdamu

Preuzeto: Ekapija

U čast 200. jubileja, čuveni škotski brend The Macallan prošle godine je lansirao svoje najstarije izdanje do sada – limitiranu kolekciju Time: Space, u kojoj je glavni dragulj viski star 84 godine. Cena iznosi oko 190.000 dolara po flaši. Organizator i kolekcionar Henrik Krijnen iz World Wine & Whisky omogućio je nekim zainteresovanim da uživaju u ovom remek-delu u Amsterdamu, 26. septembra. Degustacija će se održati u restoranu Flore, koji nosi dvostruku Mišelinovu zvezdu, u luksuznom hotelu De L'Europe. Tokom večeri, služiće se različita izdanja Macallana, ali centralni trenutak biće upravo 84-godišnji viski iz kolekcije Time: Space – svojevrsni "Sveti gral" viskija.

Pronađeni ostaci stočara stari 7.000 godina iz Sahare

Preuzeto: RTS

Ostaci ljudi, za koje se smatra da su se bavili stočarstvom, ali i ostaci njihove stoke nedavno su pronađeni skriveni u stenama u regionu Sahare, i još jedan su dokaz za nekadašnji drugačiji život na ovim prostorima. Nova genetička analiza sugerira da su ti ljudi naseljavali Saharu pre oko 7.000 godina. Evolucionari antropolog instituta "Maks Plank" Nada Salem

i kolege sekvencionirali su drevni DNK dve ženske osobe koje su bile sahranjene u nalazištu Takarkori u stenama u sadašnjoj Libiji. Ostaci žena pokazali su analizom, da dele najviše gena sa 15.000 godina starim sakupljačima hrane iz Maroka, što sugerira da je ljudska populacija postojala u severnoj Africi pre i tokom vlažnog perioda u Sahari.

Najboljem igraču paket od 120 jaja

Preuzeto: Sport klub

Norveški prvoligaš Brine skrenuo je pažnju svetske javnosti zbog povezanosti sa lokalnom poljoprivredom, kao i zbog mogućnosti gledanja utakmica iz traktora kojima deo navijača dolazi na utakmice. Brine, osvajač Kupa Norveške iz 1987. godine, vratio se u elitu posle 22 godine. Klub u kom je ponikao napadač Mančester Sitija Erling Holand nije najbolje otvorio sezonu, ali je skrenuo pažnju javnosti zbog drugih stvari. Golman Brinea, Jan de Bur, proglašen je za igrača utakmice posle poraza u prvom kolu kod kuće od šampiona Bodea (0:1), u meču koji je odigran 30. marta, a kao nagradu je dobio paket od 120 jaja. Oblast oko Brinea je poznata po veoma jakoj poljoprivredi i bogatim farmama.

Nemačka: I bela špargla postaje luksuz

Preuzeto: Euraktiv

Bela špargla, ili "belo zlato", kako je još nazivaju, je omiljena prolećna poslastica mnogih Nemaca, ali povećanje troškova rada i rastući uvoz podižu cenu ovog povrća koje bi u budućnosti moglo da postane hrana samo za bogate. Nemci tradicionalno od aprila do juna uživaju u periodu koji nazivaju "Spargelzeit" (sezona špargli) koji bi ove godine mogao da bude skuplji nego ranije. U prošloj godini je špargla pokrivala 22.800 ha ili 18% površine zemljišta u Nemačkoj koje je predviđeno za povrtarstvo, što je čini povrćem koje se najviše uzgaja u zemlji. Nemački izvoznici su pod pritiskom zbog jeftinijeg uvoza, osim toga, povoljnije zelene špargle prete da delimično potisnu bele špargle sa tržišta.

Sve više žena u poljoprivredi SAD-a

Preuzeto: Poljoprivreda.info

Najnoviji podaci američkog Ministarstva poljoprivrede pokazuju konstantan porast broja žena koje upravljaju poljoprivrednim gazdinstvima. Prema podacima USDA, u SAD-u trenutno ima 1,2 miliona žena koje se bave poljoprivredom, što čini 36,3% ukupnog broja proizvođača. One upravljaju sa 165 miliona hektara zemlje i ostvaruju prihod od 222 milijarde dolara u prodaji poljoprivrednih proizvoda. Broj muških proizvođača opada od 2007, dok učešće žena konstantno raste još od 2002.

Žene su najzastupljenije u sektorima sa manjim životinjama, lekovitim biljem i plasteničkom proizvodnjom,

dok su najmanje prisutne u velikim sektorima kao što su žitarice, duvan i industrijske kulture.

U Engleskoj u porastu seoski kriminal

Preuzeto: Agronews

U Engleskoj je seoski kriminal u porastu, a farme su postale meta, prenosi The New York Times. Iz Nacionalnog saveza farmera upozoravaju da su ruralne zajednice pod opsadom rastućeg kriminala. Bande sve više ciljaju na ruralna područja jer su često izolovana i manje nadgledana. Ovi kriminalci koriste naprednu tehnologiju, poput dronova, GPS tragača i naočara za noćno osmatranje, za izviđanje farmi i praćenje vredne opreme. Nakon krađe mašina ili delova vozila, GPS sistema i alata, roba se često brzo premešta u inostranstvo,

posebno u istočnu Evropu. Skupa poljoprivredna mehanizacija je glavna meta. Krađa goriva, stoke, pa čak i krađa pasa (posebno radnih pasa) su takođe česte.

Albanski kupus preplavio Evropu

Preuzeto: EF

Izvoz kupusa iz Albanije vrtoglavo raste nakon sezone sa povoljnim klimatskim uslovima i povećanom potražnjom na tržištu istočnoevropskih i baltičkih zemalja. Podaci pokazuju da je u januaru i februaru tekuće godine izvoz kupusa iz Albanije povećan za neverovatnih 71%. Najveće uvoznice su Bugarska, Poljska, Ukrajina i baltičke zemlje. Usevi kupusa, jedne od osnovnih namirnica u ishrani ovih zemalja, ove godine lokalno nisu sjajno rodili. Suprotno tome, povoljna klima u Albaniji je ubrzala tržišnu

dinamiku i omogućila rani rod i konkurentne cene. Kupus u Albaniji odlično uspeva na otvorenom, a farmeri navode da nema nikakve potrebe za plastenicima koji bi samo povećavali cenu proizvodnje.

Engleska i Skandinavija postaju novi Bordo

Preuzeto: Ekapija

Klima se menja, a sa njom i svetska vinska mapa i sama vina. Ono što je nekada bio ekskluzivitet južne Evrope – poput Bordo ili Burgundije – sada se pomera ka severu. Engleska, posebno regioni poput Jorkšira ili grada Hala, dobijaju na značaju kao novi potencijalni lideri u proizvodnji vina, uključujući i poznati kaberne sovignon. Već danas, Engleska penušava vina stiču svetska priznanja, dok se Švedska i Danska pojavljuju kao neočekivani igrači na tržištu sa svojim belim vinima. Prema

izveštaju Fine Wines and Restaurants Market Monitor, produžene sezone rasta i blaže zime omogućavaju severnim regionima da uspešno uzgajaju sorte koje su nekada bile rezervisane za mediteranske zemlje.

Od 1. aprila stanovnici Njujorka dužni da kompostiraju

Preuzeto: Klima101

Od 1. aprila Njujorčani su u obavezi da otpatke od hrane, baštenski otpad i druge organske ostatke odvajaju od preostalog smeća. Obavezu prikupljanja organskog otpada i kompostiranja nameće im zakon koji je stupio na snagu još u oktobru 2024. godine, ali su stanovnici Njujorka imali grejs period sve do ovog meseca, odnosno period privikavanja. Sada kada je on istekao, kršenje novih pravila trebalo je da donese udarac po džepu od minimalno 25 dolara. Međutim, ubrzo nakon početka primene, Njujork je privremeno obustavio novčane kazne. Komunalne službe produžile su, naime, period edukacije kako bi stanovnici Njujorka imali više vremena da nauče kako da sortiraju otpad.

Copa Cogeca: Predlog jedinstvenog fonda izaziva zabrinutost za stabilnost poljoprivrede EU

Preuzeto: Agriland

Evropska asocijacija farmera i zadruga Copa Cogeca izrazila je veliku zabrinutost zbog predloga Evropske komisije za reformu budžeta Zajedničke poljoprivredne politike (CAP). Evropska krovna organizacija koja predstavlja poljoprivrednike

i poljoprivredne zadruge tražiće sastanak sa predsednicom Evropske komisije Ursulom fon der Lajen o potencijalnoj preraspodeli sredstava EU u jedan fond. Organizacija je saopštila da će tim potezom "efikasno eliminisati" dva finansijska stuba CAP-a. To pitanje je bilo istaknuto na nedavnom sastanku u Briselu koji je okupio preko stotinu predstavnika evropske poljoprivredne zajednice. Organizacija je saopštila da su mogući dalji protesti poljoprivrednika u narednim nedeljama zbog njihove zabrinutosti. Copa Cogeca je saopštila da je neizvesnost dominirala tokom dva dana razgovora među njenim članovima.

"Bilo da je vođen geopolitičkom nestabilnošću koja utiče na međunarodnu trgovinu, ekonomskim izazovima ili rastućim regulatornim opterećenjem na unutrašnjem tržištu, sektor se suočava sa savršenom olujom. U ovoj klimi, mogućnost spajanja fondova EU za poljoprivredu u jedan fond dodaje još jedan sloj nepredvidivosti, koji baca dugu senku na početak mandata nove komisije", saopštila je organizacija.

Copa Cogeca je upozorila da bi ukidanje Evropskog poljoprivrednog garantnog fonda (EAGF) i Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) u korist modela nacionalnog programiranja za svaku državu članicu "nagrizlo zajedničke temelje poljoprivredne politike EU". Dodaje se da predlog ne samo da bi dodatno fragmentirao jedinstveno tržište, već bi i ugrozio kapacitete EU za proizvodnju hrane, sigurnost hrane, kao i vitalnost njenih ruralnih područja. "Poljoprivredna ambicija nove komisije mora se proceniti po njenim postupcima. Prvi od njih, ako želimo da ostanemo dosledni preuzetim političkim obavezama, mora biti očuvanje budžeta CAP-a. Koherentnost poljoprivredne vizije i sposobnost da se pruži stvarni uticaj na poljoprivrednike na terenu, zavisi od ovog koraka", izjavio je Masimilijano Ćansanti, predsednik Copa. Predsednik Cogeca Lenart Nilsson dodao je da su poljoprivrednim zadrugama potrebna stabilnost, predvidljivost, poverenje i pravna sigurnost.

"Višestruke tranzicije koje zahteva evropska poljoprivreda mogu i biće postignute samo ako se pravilno finansiraju", rekao je on.

Omogućimo strnim žitima da ostvare veći prinos i bolji kvalitet zrna

Vladimir Sabljak
dipl. inž. poljoprivrede

Situacija i stanje na parcelama na kojima se nalaze usevi strnih žita je do početka marta meseca podsećala na prethodnu, 2024. godinu. Nerado se sećamo da je to „rano proleće“ 2024. krenulo sa visokim temperaturama i velikim deficitom u padavinama već u februaru, a takav trend se nastavio i u naredna dva meseca. Pomenute godine se prosečan prinos od 6 do 7 t/ha nekako uspeo ostvariti zahvaljujući padavinama i njihovom boljem rasporedu počev od druge polovine maja meseca.

Međutim, ove proizvodne godine, februar mesec je bio značajno hladniji, ali takođe bez padavina. I onda, tek početkom marta je stigla dugo očekivana kiša, što naši paori vole da kažu ona prava „čobanska“, bez vetra, natapajuća i redovna, tj. u kraćem vremenskom razmaku od po par dana od 5 do 15 litara padavina. Ali „ne lezi vraže“. Povoljne vremenske prilike (dovoljno vlage u zemljištu i umerene temperature vazduha) za optimalan rast i razvoj strnih žita su „presekla“ dva hladna talasa u martu i aprilu mesecu. Temperature vazduha su se u nekim regionima spustile i do -10°C, a ono što je još gore, trajale su i do 6 sati. Ove niske temperature su napravile veliku štetu u voćarskim kulturama, u

pojedinin zasadima i do 80%. Nisu ostale pošteđene ni ratarske kulture, tako da je i na ozimim usevima bilo štete koja se ogledala kroz delimično, a ređe i potpuno izmrzavanje biljaka.

Preporuke naše Stručne službe za ishranu bilja su se u tom momentu odnosile na primenu biostimulatora **SPEED for GRAIN** i kombinacije **Fitofert Aminoflex 25 + Fitofert Bioflex L**, koji su brzo i efikasno pomogli usevima da prebrode stres izazvan niskim temperaturama i nastave svoj rast i razvoj bez većih gubitaka u potencijalu za prinos. Početkom maja meseca (a ponegde već i krajem aprila) prvo će ječmovi, a nešto kasnije i pšenice ući u fazu klasanja i cvetanja. Ove završne faze razvoja su presudne za krajnji rezultat koji se ogleda kroz visinu prinosa i kvalitet zrna.

Dobro nam je poznato da u fazama od vlatanja do nalivanja zrna žitarice imaju povećanu potrebu za azotom. Azot kako u organskom tako i u neorganskom obliku koji se usvoji u ovom periodu najvećim delom biva utrošen u razvoj klasa i nalivanje zrna. Imajući u vidu da je azot element koji se najmanje zadržava u zemljištu, jasno

je da su padavine koje smo imali tokom marta, početkom i sredinom aprila meseca doprinele ispiranju jednog dela azota iz zone korena u dublje slojeve, nedostupne gajenoj biljci. Iz tog razloga dolazi i do nedostatka azota u procesu nalivanja zrna, što može da rezultuje manjim hektolitaram (HT) i procentom proteina u samom zrnu.

Pošto je vreme primene čvrstih mineralnih đubriva daleko iza nas, u ovom periodu ono što možemo da uradimo kako bi zadovoljili potrebu biljaka za azotom u cilju boljeg nalivanja zrna, a samim tim i povećanju proteina, jeste folijarna ishrana preparatom **SPEED EXTRAN**. To je proizvod sa visokim sadržajem azota (24 %) u obliku kontrolisano usvojivog azota. Ovo folijarno đubrivo pored azota sadrži **magnezijum, sumpor, mikroelemente**, kao i **moćni biostimulator**.

Ono što **SPEED EXTRAN** izdvaja od drugih sličnih proizvoda je jedinstvena formulacija koja integriše mineralna hraniva i biostimulator, te je stoga jači i dugotrajniji efekat delovanja ovog proizvoda u odnosu na druge, čak i u stresnim uslovima.

Ovaj dugoročni efekat ishranjenosti znatno **utiče na prinos**, krupnoću zrna žitarica, hektolitarsku masu i sadržaj proteina.

SPEED EXTRAN se može mešati sa svim pesticidima i bezbedan je za upotrebu jer sadrži nizak EC tj. niži indeks soli pa **ne postoji opasnost od oštećenja listova**.

Preporučena doza primene je **5 do 10 l/ha** u žitaricama ukoliko se primenjuje samostalno. Međutim, i ogledi ali i praksa u poslednje dve godine su pokazale da je najbolja kombinacija za visok prinos i odličan kvalitet zrna **SPEED for GRAIN (1,0 l/ha) + SPEED EXTRAN (4 – 5,0 l/ha)**.

U prilog da je ova kombinacija folijarnih đubriva **dobitna**, govori nam i rezultat oglada iz pominjane, "problematične" 2024. godine, a koji je izveden u Bođanima (Bač). Oglad su sprovedi član Istraživačko-razvojnog tima kompanije Fertico, dr Aleksandra Bešlić i saradnik Stručne službe za ishranu bilja Miodrag Obradović. U tabeli I grafikonu 1. predstavljeni su rezultati prvog uzorkovanja, 21 dan nakon I tretmana.

Parametri	Kontrola	SPEED for GRAIN
Visina biljaka (cm)	63,05±2,81a	62,82±1,52a
Ukupna nadzemna masa 10 biljaka (g)	83,5	107,8
Ukupan broj klasića sa 10 biljaka	157	172

Tabela 1. Vrednosti različitih parametara u kontroli i tretmanu nakon prvog uzorkovanja pšenice na lokalitetu Bođani

Grafikon 1. Uporedni parametri u kontroli i tretmanu u I uzorkovanju

U tabeli i grafikonu 2. predstavljeni su rezultati nakon II uzorkovanja, 23 dana nakon odrađenog tretmana.

Parametri	Kontrola	SPEED for GRAIN
Broj klasova po biljci	2,22±0,67a	2,78±0,67b
Masa klasa (g)	2,65±0,59a	3,37±0,77b
Broj klasića u klasu	14,50±1,05a	15,85±1,35b

Tabela 2. Vrednosti različitih parametara u kontroli i tretmanu nakon drugog uzorkovanja na lokalitetu Bođani.

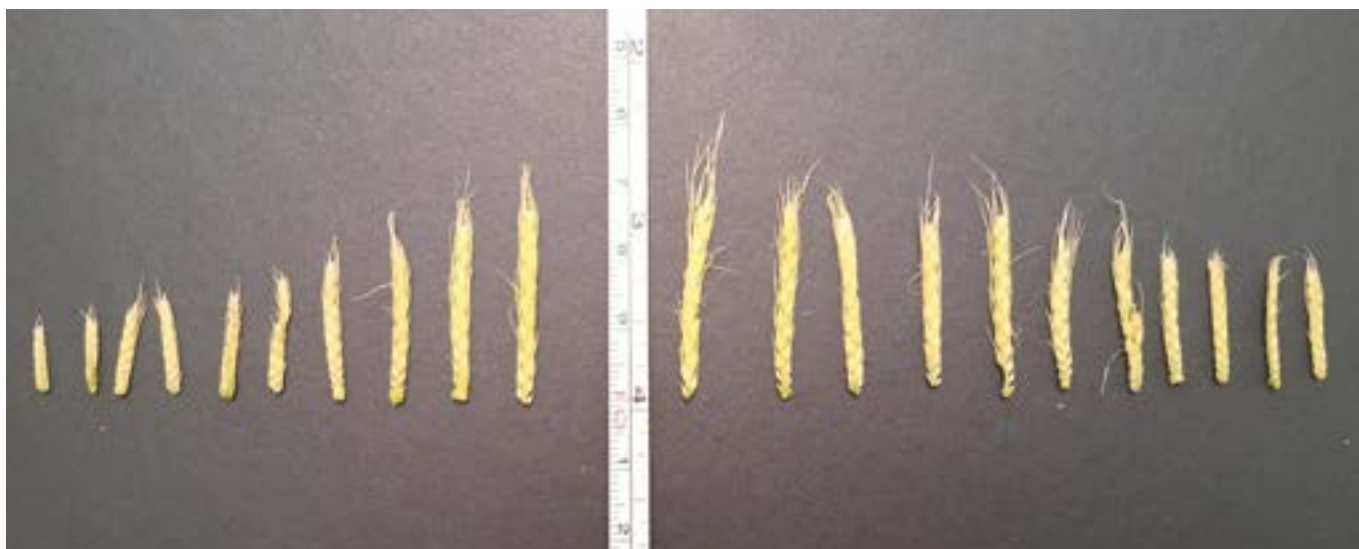

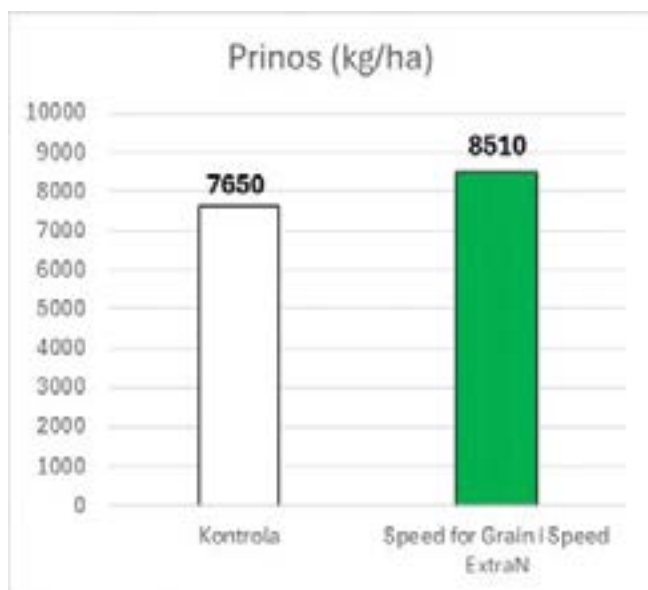
Grafikon 2. Uporedni parametri u kontroli i tretmanu u II uzorkovanju

U tabeli i grafikonu 3, predstavljene su vrednosti nakon žetve pšenice sorte Solenzara (RWA) u ogledu u Bođanima.

Parametri	Kontrola	SPEED for GRAIN
Prinos (kg/ha)	7650	8510
Razlika (kg/ha)		+ 860 (11,24%)

Tabela 3. Vrednosti različitih parametara u kontroli i tretmanu nakon žetve pšenice na lokalitetu Bođani.

Grafikon 3. Uporedni parametri u kontroli i tretmanu nakon žetve

Jednom rečenicom, slogan koji prati našu priču "I kvantiteti i kvalitet naš su prioritet".

MAXXUM 125

FINANSIRANJE

agromarket
MACHINERY

U SARADNJI SA

NLB Komercijalna banka

OTPLATA

3-7
GODINA

SAMO

2%
fiksne kamate
(na 3 godine)

SAMO

3%
fiksne kamate
(na 3-7 godine)

UČEŠĆE

20%
(PDV)

U mesečnim, tromesečnim, šestomesečnim ili godišnjim anuitetima

Za sve dodatne informacije obratite se prodavcima:

Severna/Zapadna Bačka 064/833-96-29

Severni, Srednji Banat 064/833-96-23

Južna Bačka 064/833-96-21

Južni Banat 064/833-96-37

Srem/Mačva 060/333-59-81

Srbija 064/833-96-27

agromarket
MACHINERY

Agromarket Machinery DOO
Sentandrejski put 157a • 21000 Novi Sad
office@agromarketmachinery.rs
www.agromarketmachinery.rs

CASE IH

AgroMehanizacija

CASE IH FARMALL C u potpuno novom izdanju

Marija Antanasković
TraktorplusM

Traktori Case IH Farmall su dobro poznato ime među poljoprivrednicima godinu i ceo vek. Nakon što je prošle godine čuvena serija dobila predstavnika u vidu električnog traktora Farmall C75, jesenas su konvencionalni modeli univerzalnih traktora serije Farmall C, u koje se ugrađuju provereni četvorocilindričnim motori FPT zapremine 3,6 predstavljeni u novom izdanju. A uskoro predstavnici modela Farmall C serije će biti dostupni i korisnicima u Srbiji, kroz prodajnu mrežu Agromarket Machinery doo Novi Sad.

Novi modeli ne samo da imaju novi izgled i unapređene performanse već korisnicima stavljaju na raspolaganje savremene tehnologije precizne poljoprivrede. *Case IH Farmall C* traktori korisnicima donose inovacije za koje proizvođač najavljuje da su predodređene da unaprede svaki aspekt u korišćenju ovih traktora u poljoprivredi. Power Shift transmisija ActiveDrive 2 (Hi-Lo) sa 24 brzine koja se ugrađuje na svim modelima, omogućava glatku promenu stepena prenosa i izuzetnu kontrolu, dok

povećani kapacitet hidraulične pumpe koja ima protok 82 l/min skraćuje vreme reakcije hidrauličnog sistema i povećava efikasnost operacija. Osim toga, po prvi put predstavljena funkcija ActiveClutch na modelima Farmall C, omogućava da se traktor zaustavi pritiskom na pedalu kočnice bez da se koristi pedala kvačila što znatno olakšava rad sa prednjim traktorskim utovarivačem.

Serijski *Case IH Farmall C*, odnosno novi modeli koji nose oznake od 90°C do 120C, maksimalne snage od 90 do 120 KS, poljoprivrednicima obezbeđuju da koriste novi nivo kontrole, efikasnosti i komfora, dok su im istovremeno dostupne prednosti preciznih tehnologija koje su ranije bile rezervisane za snažnije modele traktora. Zahvaljujući ovim alatima korisnici će moći da se nose sa zahtevnijim zadacima znajući pri tom da je njihova oprema napravljena tako da obezbedi željene performanse dok radi pod pritiskom.

Srž napretka serije Farmall C postignuta je zahvaljujući tehnologiji i dizajnu koji su posvećeni povećanju komfora

rukovaoca. Ovo je važno s obzirom na to da dugi radni dani na polju, zahtevaju traktore koji ne samo da su spremni da urade zahtevnije poslove, već olakšavaju posao rukovaocu iza volana.

Kabina sa šest stubova ima veoma dobru preglednost, dok repozicioniranje grane izduvnih gasova omogućava otvoren, nesmetan pogled. Korisnici u čijoj floti se nalaze raniji modeli Farmall traktora, u vožnji, sa novim modelima *Case IH Farmall C* zahvaljujući sistemu nezavisnog oslanjanja kabine osetiće razliku u vožnji. Takođe novo iskustvo u radu obezbeđuju i novo instalirana LED svetla koja omogućavaju jasan pogled pri smanjenoj vidljivosti.

Povećana zapremina rezervoara za dizel gorivo na 130 l omogućava dugo vreme rada tokom dana, dok je novi dizajn rezervoara omogućio i povećanje klirensa traktora. Modernizovana digitalna instrument tabla i prilagodljivo svetlo u kabini kreiraju intuitivnu visoko tehnološku radnu sredinu i osećaj unapređenja u performansama.

Proizvođač traktora Case IH je pri redizajniranju modela na umu imao i to, da su podaci kako o radu mašine tako i radnim operacijama od velike važnosti poljoprivrednicima i da su za mnoge od velike važnosti pri optimizaciji. Stoga novi modeli *Case IH Farmall C* serije imaju ugrađen sistem telemetrije koji je dostupan u okviru standardnog i unapređenog paketa, te korisnici sada mogu u realnom vremenu videti geografsku lokaciju, pratiti rad mašine i bežično prebaciti podatke. Tako su podaci sada na dohvat ruke korisnika, bilo rukovaocu

u kabini ili pak daljinski preko mobilnog telefona ili tableta. Preciznost je unapređena i sa dostupnim hidrauličnim sistemom automatskog navođenja, čiji rad je podržan Case IH Pro 1200 monitorom i Case IH VectorPro prijemnikom. Ovaj sistem omogućava centimetarski nivo tačnosti, smanjujući na taj način preklapanja i unapređujući efikasnost čak i na parcelama veoma nepravilnog oblika.

Case IH inženjeri su za traktore *Case IH Farmall C* osmislili i paket za inteligentno upravljanje na uvratinama, pojednostavljujući na tako izvođenje radnih operacija, te se korisnici mogu s većom pažnjom fokusirati na rad u polju, a manje je potrebno razmišljati o samoj priključnoj mašini prilikom okretanja. Funkcija Auto PTO, omogućava automatsko uključivanje/isključivanje priključnog vratila traktora tokom okretanja na uvratinama što znatno olakšava rad. Takođe ovome doprinosi i automatska blokada diferencijala koja isključuje prednji i zadnji diferencijala kada su zadnje poluge podignute i ponovo ga aktivira kada se spuste. Na traktore se ugrađuje i novo prednje priključno vratilo traktora koje je sada opremljeno sa mokrom spojnicom, obezbeđujući na taj način tiši i efikasniji rad.

Povećana bruto masa traktora na 7.000 kg i povećana podizna moć na zadnjim polugama na 4,7 t znači da se sada mogu koristiti teže priključne mašine, što ujedno povećava unoverzalnost traktora ove serije. Veći zadnji pneumatici, do 540/65 R38, povećavaju vučnu silu ujedno smanjujući sabijanje zemljišta što potencijalno utiče na ostvarivanje većeg prinosa.

Kombinacija Horsch Pronto 6AS+Maestro sa FurroForce zatvaračima u strip-till setvi

Modularnost mašina proširuje njihovu funkcionalnost, a samim tim i opravdanost investiranja. Jedna od takvih, jeste **Horsch Pronto 6AS** koja je u osnovi namenjena za setvu strnina i drugog semena. Uz setvu ako se radi o podeljenom rezervoaru moguća je i aplikacija granulisanog đubriva, a isto tako tank se može koristiti samo za đubrivo ako je jednodelan. Tank se može koristiti, zahvaljujući modularnosti mašine i u setvi širokorednih useva, za aplikaciju đubriva čija količina se precizno distribuira preko metričke jedinice tanka. Jednostavno se sa sejalice otkaci setvena baterija za strnine i u tri tačke zakači Maestro širokoredna sejalica i tada se tank Pronto 6AS koristi za granulirano đubrivo. Diskovi na Pronto 6AS se u tom slučaju mogu koristiti za obradu zemljišta što omogućava predsetvenu pripremu u jednom proходу, a mogu se i podići.

Kombinacija za setvu u pokrovni usev. Bili smo u prilici da prisustvujemo setvi upravo ovakvoj kombinaciji **Horsch Pronto 6AS + Maestro 8** na kojoj su montirani FurrowForce moduli zatvarači brazde proizvođača PTx PrecisionPlanting. Iako se setva suncokreta, radila u ritskoj crnici, a površinski sloj bio vrlo suv seme je bilo tamo gde treba, a brazde su bile zatvorene. Ipak, od setve se odustalo posle nekoliko proхода s obzirom na to da kiše nije bilo u najavi, pa je setva odložena za nekoliko dana. Ono što je za naše uslove novo, jeste da je kombinacija u ovom slučaju korišćena za setvu u trake, u Strip-till. Naime, poljoprivredno gazdinstvo Boška Oluškog u Novom Kneževcu koje teži biološkoj proizvodnji u cilju očuvanja zemljišta kao i njegovog unapređenja kroz primenu različitih načina da obezbedi u zemlji život odlučilo se da se u ovoj godinu oprobava u setvi suncokreta na parcelama na kojima je prethodno

posejan pokrovni usev. U ovom slučaju pokrovni usev je mešavina grahorice, raži i graška. Pre setve jednom je urađena obrada u trake, širine oko dva centimetra i to između redova gde je posejan pokrovni usev. Mora se napomenuti da je poželjno bilo da se s obradom uradi i zatvaranje redova, što je izostalo. Kombinacija Horsch se oprobala u setvi i u pokrovnom usevu i u redovima između.

Uz setvu aplicirana je Urea s inhibitorom za čije ulaganje su bili zaduženi V diskovi montirani ispred duplih V diskova namenjenih za setvu. Ujedno u setvenoj brazdi aplicirano je IPE tečnost 3-15-0, formulacija zvanovana na Iperen IPE® tehnologiji. Njena primena ima za cilj poboljšanje efikasnosti fosfata i mikroelemenata. Rezervoar za tečnost je montiran na Pronto 6AS što takođe donosi još jednu mogućnost u setvi, aplikaciju tečnih formulacija.

U standardu setvene jedinice Maestro sejalice su opremljene paralelogramom i imaju regulaciju pritiska na ulagač semena. Inače pritisak se može podešavati na terminalu ili potpuno automatski ako na sejalici postoji AutoForce. Singulacija semena je veoma precizna, a pogon setvene jedinice je električni što znači da se nesmetano može raditi varijabilna setva na osnovu unapred unetih mapa, a ujedno je obezbeđena sekcijaska kontrola kao i stalnih tragova. Iako je reč o osmorednoj sejalici njena širina u transportu ne prelazi 3 m zahvaljujući hidrauličnom skapanju u vertikalni položaj po četiri setvene jedinice.

Vreme će pokazati da li je ovakav način proizvodnje doveo do očekivanog rezultata, a ostatak setve se očekuje s nadom da će biti i očekivanih padavina.

Vaš pouzdan partner **BASAK 2110 S**

- Perkins motor 81 kW/110 KS
- Sinhro mehanička transmisija 24x24
- Max. podizna moć 4500 kg
- Kabina sa klimom
- Vazdušno sedište

PODRŠKA 00-24h

ODMAH DOSTUPAN SA LAGERA

FINANSIRANJE

Pouzdana zaštita kukuruza

Vanja Miladinović,
master. inž. poljoprivrede

Nova proizvodna sezona je startovala, a sa njom su stigli i novi izazovi. I ovaj put sam tempo diktira priroda, a vremenski uslovi baš i ne dozvoljavaju da se svi poslovi urade postepeno već skoro pa u isto vreme. Tako smo imali situaciju da se u isto vreme i seje i prska i niču usevi, te da se planovi zaštite menjaju iz dana u dan. Ali to i jeste “lepota” naše struke, da se u datom momentu izborimo sa svim kriznim situacijama i da opet pružimo pravovremenu zaštitu dobrim odabirom preparata.

Što se tiče setvene strukture, već je i više nego očigledno da našim atarima dominira pšenica, koja je za sada u dobroj kondiciji i stanju. Kukuza će biti posejano nešto manje, u odnosu na prošlu godinu, a razlog je niska cena merkantile, kao i loš kvalitet i kvantitet zrna uslovljen lošim temperaturnim uslovima koji su desetkovali rod u poslednje dve-tri godine.

Ovaj tekst bih posvetila samom kukuruzu, te za početak da se podsetimo nekih osnovnih informacija vezanih za gajenje, sa posebnim osvrtom na uspešnu strategiju tima Stručne službe za zaštitu bilja kompanije Agromarket u cilju suzbijanju korova u ovom usevu.

Kukuruz je jednogodišnja biljka čija dužina vegetacije zavisi od hibrida i načina uzgoja. Optimalni agrotehnički rok za setvu kukuruza u našim uslovima je april mesec. Međutim, određivanje momenta setve je najbolje utvrditi

merenjem temperature setvenog sloja koji je potrebno da bude iznad 10°C. Nakon nabavke semena, na osnovu podataka iz deklaracije o kvalitetu semena, izračunava se upotrebna vrednost i na bazi nje određuje norma setve:

Upotrebna vrednost semena = čistoća x klijavost : 100

Minimalna temperatura za klijanje semena iznosi 8°C, a da bi seme klijalo treba da upije oko 45 % vode, pa najčešće u samom početku vegetacije kukuruz ima vrlo spor rast, a to pogoduje razvoju korova. Kišni period koji je pratio samu setvu kukuruza, nije omogućio da se odrade tzv. zemljišni tretmani, jer je prosto kukuruz jako brzo krenuo da niče i za svega nekoliko dana su mogli da se uoče redovi. Ali kako raste kukuruz tako rastu i korovi, jer i jednim i drugima pogoduju uslovi i vlage i temperature.

Zbog toga je posebno važno obratiti pažnju na prisustvo korova, koji jako brzo napreduju, i zaštititi usev kukuruza u tim početnim fazama razvoja. Kompanija Agromarket u svojoj paleti proizvoda ima širok asortiman “kukuruzne” hemije za post tretmane, ali jedna od vodećih kombinacija, koja daje izuzetne rezultate i koju bih posebno istakla u ovom tekstu je kombinacija preparata koju primenjujemo do 6-og lista kukuruza:

Agrodimark (0,6l/ha) + Terbis 500 (1 l/ha) + Motivell Extra 6 OD (0,75l/ha)

Agrodimark je hormonski herbicid koga biljka usvaja prvenstveno listom, a delom i korenom. Usvojen putem lista herbicid se vrlo brzo premešta u sve biljne delove i prvi simptomi delovanja se primećuju u vidu deformacije delova biljke ili cele biljke (uvijanja), te nakon desetak dana dolazi do uginuća. Ograničenje kod primene ovog preparata jeste da ga je potrebno primeniti do pojave 6-og lista kukuruza. **Agrodimark** suzbija sve ekonomski najvažnije korove koji se javljaju u usevu kukuruza kao što su ambrozija pelenasta (*Ambrosia artemisiifolia*), štir bljutavi (*Amaranthus blitoides*), štir obični (*Amaranthus retroflexus*), vijušac njivski (*Bilderdykia convolvulus*), pepeljuga (*Chenopodium album*), palamida (*Cirsium arvense*), konica obična (*Galinsoga parviflora*), dvornik veliki (*Polygonum lapathifolium*), pomoćnica obična (*Solanum nigrum*), gorčika (*Sonchus sp.*), čistac jednogodišnji (*Stachys annua*), boca obična (*Xanthium strumarium*), poponac obični (*Convolvulus arvensis*). Radi proširenja spektra delovanja na širokolisne korove, preparatu **Agrodimark** dodaje se herbicid **Terbis 500** u to u dozi 1 l/ha. Ovim se postiže pojačano kontaktno delovanje na iznikle korove, a pored toga, uvođenjem aktivne materije *terbutilazin* se obezbeđuje "herbicidni film" kojim se sprečava klijanje i nicanje novih korovskih biljaka.

A da bi zaštita bila kompletna, tj. da bismo pokrili sve korovske vrste gorepomenutoj kombinaciji dodaje se **Motivell Extra 6 OD**. Ovaj preparat, sinonim za herbicide koji suzbijanju uskolisne korovske vrste je specifično formulisan (OD) preparat čime se omogućava bolja pokrovnost i brže usvajanje, tako da nije potrebno dodavati okvašivač. Uljna suspenzija (OD) u odnosu na koncentrovanu suspenziju (SC) koja je u najvećem broju herbicida registrovanih za ovu namenu, poseduje bolju homogenost i stabilnost što doprinosi kvalitetnijem delovanju preparata jer se čestice herbicida bolje disperguju i prijanjaju na lisnu površinu. Već 1 sat nakon tretmana ne može doći do spiranja kišom, što nam omogućava primenu herbicida i u slučaju najavljenih padavina. Ova kombinacija postavlja **Motivell Extra 6 OD** u vreme primene do 6. lista, međutim, ovaj preparat je registrovan za primenu do 8. lista kukuruza, što ga čini pogodnim za kombinacije sa preparatima za suzbijanje širokolisnih korova kao što su **Mezatron**, **Mezatron 100 OD**, **Taras**, a koji se nalaze u portfolio kompanije Agromarket.

Ukoliko se tretman protiv korova uradi na vreme, mirni smo cele godine što se tiče kukuruza, te ostaje samo da se nadamo da će godina doneti dovoljnu količinu padavina kako bi se dostigli zadovoljavajući prinosi.

Kletox Extra

Zaštita za
extra prinose!

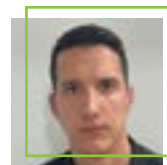
 agromarketsrbija.rs

agromarket
name veruju

Zorvec Entecta – odlično rešenje u borbi protiv plamenjače

Nemanja Delić,
dipl. inž. poljoprivrede

Gotovo je nemoguće zamisliti proizvodnju krompira i paradajza bez pojave prouzrokovaca plamenjače (*Phytophthora infestans*). Fitopatogena gljiva koja napada pomenute useve može da nanese ozbiljne ekonomske štete ukoliko se ne zaustavi njeno širenje na vreme. Koliko je značajna ova bolest govori i činjenica da je u svetu poznata irska glad za krompirom (Irish Potato Famine), nastala sredinom XIX veka, jer je plamenjača uništila krompira, tada osnovnu hranu većine stanovništva. Ova pojava bila je uzrok velikog stradanja i migracije stanovništva iz Zapadne Evrope u Ameriku.

Plamenjača – *P. infestans*, dospela je u Evropu preko Severne Amerike sredinom XIX veka. Međutim, neki fitopatolozi tvrde da je pojavila ranije u Južnoj, zatim u Severnoj Americi i na kraju u Evropi.

Prvi simptomi plamenjače vidljivi su najpre na listovima krompira i paradajza, pojavom sivo – smeđih pega, koje kasnije brzo dobiju smeđu boju i suše se. Sa donje strane listova obrazuje se beličasta plesniva prevlaka koju čine micelija i reproduktivni organi gljive. Zaraza često počinje na vrhu lista i širi se u obliku slova V. U povoljnim uslovima za razvoj ovog patogena pege se relativno brzo šire i međusobno spajaju usled čega čitav list nekrotira i propada.

Ciklus razvoja patogena. Gljiva se održava se u vidu micelije iz koje sporuliše formirajući sporangije, koje se dalje šire putem vetra ili kišnim kapima i vrše primarne zaraze. Pojavi plamenjače pogoduje prohladno i vlažno vreme, a optimalni uslovi za nastanak ove bolesti su

noćne temperature oko 12°C praćene jakim rosom ili kišom i dnevne temperature od 16 – 24°C sa visokom relativnom vlažnošću vazduha.

Mere zaštite. Preparat koji nam dolazi ispred kompanije Corteva agriscience, **Zorvec Entecta**, odlično je oruđe u borbi protiv pomenute bolesti. Preparat sadrži dve aktivne materije: *Zorvec active®* (oksatiapiprolin) 48 g/l + *Amisulbrom* 240 g/l. Registrovan je za primenu u usevima krompira i paradajza. Prvi je iz nove klase fungicida koji kontrolišu bolesti izazvane gljivama iz potklase *Oomycetae*. **Zorvec Entecta** se veže za jedinstveno ciljano mesto i samim tim nudi kompletno nov biohemijski mehanizam delovanja, bez ukrštene rezistentnosti sa već postojećim fungicidima. Inhibitor je homologa proteina koji vezuje oksisterol – specifičan za *Oomicete* i pripada FRAC 9 grupi fungicida.

Zorvec Entecta ima višestruko delovanje na životni ciklus patogena. Preventivno inhibira oslobađanje i klijanje zoospora, kurativno zaustavlja rast micelije u biljci domaćinu pre obrazovanja vidljivih simptoma, post – infektivno zaustavlja svaki dalji rast micelije i antispোরulativnim delovanjem sprečava stvaranje spora.

Ono što je takođe bitna odlika ovog preparata jeste zaštita novog porasta. Zbog svog odličnog ksilemskog kretanja (kretanje ka vršnim delovima biljke) štiti već postojeće listove koji rastu i listove koji tek treba da se formiraju nakon fungicidnog tretmana. Pored ksilemskog kretanja, preparat **Zorvec Entecta** se kreće

i translaminarno, odnosno, sa lica na naličje lista što je izuzetno bitno jer se micelija plamenjače javlja na naličju lista.

Preporuka primene ovog preparata jesu preventivni tretmani, u početnim fazama razvoja krompira (intenzivni porast). Maksimalan broj tretiranja u jednoj vegetacionoj sezoni je 3 puta u usevu krompira i 4 puta u usevu paradajza.

Na fotografiji iznad možete videti značaj tretmana preparatom **Zorvec entecta**. Na središnjem delu parcele greškom je izostao tretman pomenutim preparatom i plamenjača je u potpunosti uništila listove krompira.

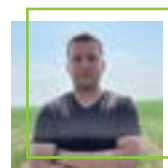
Zbog svih pozitivnih karakteristika ovog fungicida, neizostavan je u proizvodnji krompira i paradajza i zaštiti od plamenjače.

SPEED tehnologija - savremena tehnologija ishrane kukuruza preko lista

Miodrag Obradović,
dipl. inž. poljoprivrede

Poslednjih godina, ratarska proizvodnja, a naročito proizvodnja kukuruza susreće se sa sve većim izazovima, pre svega zbog nepredvidivih vremenskih uslova koje nam donosi ne samo leto, već i proleće. Visoke temperature, zajedno sa periodima bez padavina, posebno utiču na ključne faze razvoja kukuruza, poput klijanja i nicanja, rasta, a posebno perioda oprašivanja. Ovi izazovi zahtevaju novu tehnologiju gajenja, a naročito prihrane i zaštite, kao i adaptaciju na vremenske uslove, kako bi se dostigli prinosi u skladu sa genetskim potencijalom hibrida.

Kako bi pokušali da razreše novonastalu situaciju, naučnici rade na dva pravca - semenske kuće angažuju timove genetičara u intenzivnoj potrazi za linijama tj. hibridima kukuruza koji će biti otporniji na sušu i ekstremne vremenske uslove. Paralelno sa tim, mikrobiolozi istražuju potencijal mikroorganizama u stvaranju sinergije sa biljkama, čime bi se povećala njihova tolerancija na sušu. Postojećim izazovima pre svega u delu koji se odnosi na ishranu bilja nisu odoleli ni naši stručnjaci.

Stručni tim kompanija Fertico i Agromarket u saradnji sa italijanskom kompanijom za bio istraživanja Simbiotica, iznedrio je biostimulativni proizvod **SPEED for CORN** koji u svom hemijskom sastavu sadrži organske komponente kao i povećan sadržaj mikroelemenata, te tako čini kompletnu ishranu koja je potrebna kukuruзу.

Šta je ono što proizvod **SPEED for CORN** čini jedinstvenim? Pre svega, **Cink (Zn) i Bor (B)** koje sadrži **SPEED for CORN** povoljno utiču na usvajanje azota, rast polenovih prašnika i oplodnju. Aminokiseline dobijene iz ekstrakta algi i druge bioaktivne komponente koje sadrži ovaj preparat pomažu u jačanju otpornosti biljaka i njihovoj sposobnosti da prevaziđu stres izazvan raznim biotskim i abiotskim faktorima.

Prihranom preko lista, baš upravo kako se ovaj proizvod i primenjuje, dodatno se stimuliše rast korenovog sistema, koji obrazuje daleko veći broj sitnih korenovih žilica, čime se **poboljšava usvajanje hranljivih materija i ubrzava metabolizam gajenog useva**. Biljke prihranjene proizvodom **SPEED for CORN** imaju bolji vodni balans, a u uslovima suše, biljke imaju bolju regulaciju otvaranja i zatvaranja stoma, što biljkama omogućuje da prežive duži period suše.

No, vratimo se samoj biljci. Osnovno je dobro poznavanje fenofaze rasta i razvića kako bismo mogli folijarnim tretmanom da utičemo na formiranje prinosa. Kukuruz u zavisnosti od FAO grupe zrenja formira klip zaključno sa stvaranjem 7. lista. Sa tim u vezi, kukuruz prolazi kroz osetljive faze razvoja do tog momenta i svaki stres kroz koji prolazi utiče na formiranje broja redova i broja zrna u redu. Tako npr. kada hibrid kukuruza ima potencijal za 18 redova zrna, ukoliko proživi stres u ovim osetljivim fazama razvoja do 7. lista, formiraće klip sa 2 reda zrna

manje. Umesto 18, imaće 16 redova. S druge strane, u ovom periodu razvoja kukuruz nema snažan korenov sistem da bi lakše prošao kroz kako rast tako i stres izazvan abiotičkim činiocima (mraz, suša, herbicidi, dostupnost hraniva ...). Koren je još uvek mali i gore pomenuti stresovi utiču veoma negativno..

Kao rešenje za ublažavanje stresova izazvanih abiotičkim faktorima i mogućnost formiranja kvalitetnijeg klipa u ponudi je **SPEED for CORN**. Idealno vreme primene **SPEED for CORN** je do formiranja 6. lista kukuruza, a može se primeniti zajedno sa herbicidima jer uz efekat formiranja snažnijeg klipa kukuruza, pojačava delovanje herbicida na korov s jedne, a pojačava antistresni odgovor gajene biljke na herbicid.

Doza primene biostimulatora **SPEED for CORN** iznosi 2,0 – 3,0 l/ha do 6. lista kukuruza u prvom tretmanu, odnosno ista količina i u drugom tretmanu (faza formiranja metlice i klipa) od 6. do 10 lista.

Jednom rečju, **SPEED for CORN** predstavlja stimulativnu formulu visokih prinosa, odnosno folijarno biostimulativno đubrivo za kukuruz, koje stimuliše rast korenovog sistema, poboljšava usvajanje hranljivih materija i ubrzava metabolizam.

SPEED
SPEEDFERT.COM

Ekološke crtice

Priredio:
Dragan Đorđević

Nivo kiseonika u jezerima opada velikom brzinom

Preuzeto: RTS

Jezeri na Zemlji trpe zabrinjavajući pad u nivou kiseonika, pokazuje novo istraživanje. Sličan trend primećen je kod reka i okeana, ali neka jezera gube kiseonik i devet puta brže od okeana. Taj gubitak kiseonika u jezerima od 1980. do 2017. godine iznosi 5,5% u površinskim slojevima i 18,6% u dubinama.

Geograf Jibo Žang sa Kineske akademije nauka i njegove kolege su pomoću satelitskih snimaka, zajedno sa geografskim i klimatskim podacima, rekonstruisali događaje koji su doveli do pada nivoa kiseonika. Naime, od 2003. do 2023. godine, 85 odsto ovih jezera iskusilo je i konstantno povećanje u broju vrelih dana godišnje. Više temperature smanjuju sposobnost kiseonika da se rastvori u vodi.

Zemlje moraju pojačati klimatske napore ili rizikuju rat

Preuzeto: Energija Balkana

Ana Toni, izvršna direktorka COP30, upozorila je da zemlje moraju istovremeno da ulažu u klimatske mere i nacionalnu bezbednost, jer klimatske promene mogu doprineti budućim sukobima. Ona smatra da bi zemlje mogle uključiti klimatske troškove u budžete za odbranu, jer borba protiv klimatskih promena nije samo ekološko, već i globalno bezbednosno pitanje.

"Zemlje koje nastoje da povećaju svoju nacionalnu bezbednost kroz naoružavanje takođe treba da pojačaju svoje napore u borbi protiv klimatskih promena. Klimatske promene su accelerator nejednakosti i siromaštva, a znamo da posledice nejednakosti i siromaštva mogu u budućnosti dovesti do ratova", objasnila je Toni.

Uvećani podsticaji za reciklažu

Preuzeto: Biznis

Ministarstvo zaštite životne sredine donelo je novi pravilnik kojim

se usklađuju iznosi podsticajnih sredstava za reciklažu i ponovnu upotrebu određenih vrsta otpada. Ovaj pravilnik, koji je sredinom marta stupio na snagu, donosi značajne promene u finansijskoj podršci za reciklažne procese i tretman otpada. Jedan od ključnih segmenata pravilnika odnosi se na reciklažu i ponovnu upotrebu otpadnih guma. Takođe, uvedeni su podsticaji za proizvodnju ekološki prihvatljivih plastičnih kesa. Kese debljine preko 20 mikrona namenjene višekratnoj upotrebi subvencionisaće se sa 6.010 dinara po toni, dok će one koje sadrže biorazgradive aditive biti podržane sa 8.414 dinara po toni.

U Evropi novi problem sa zelenom energijom - previše sunca

Preuzeto: Ekapija

U aprilu je u zemljama Evropske unije naglo porasla proizvodnja električne energije iz solarnih elektrana. Međutim, to nije izazvalo oduševljenje. Preveliki obim proizvodnje opterećuje elektroenergetske sisteme i čini projekte zelene energije neisplativim. Problem zelene energije leži u njoj nestabilnosti i nedostatku snažnih skladišnih tehnologija, u kojima bi se višak struje mogao čuvati. Prema

podacima Instituta za solarne sisteme Fraunhofer, u aprilu je udeo solarnih elektrana u proizvodnji struje u Nemačkoj porastao na 24,8 odsto. Prosečan udeo ove godine iznosi oko 12 odsto, a u najtoplijim letnjim mesecima ne prelazi 28 odsto. Slična situacija se dešava i u drugim zemljama EU.

Japan: Naučnici razvili alternativu plastici

Preuzeto: Klima 101

Iz Japana stiže revolucionarni materijal koji bi mogao da reši jedan

od najvećih ekoloških problema današnjice – zagađenje okeana plastikom. Naime, istraživači iz Japana razvili su alternativu plastici koja ne zagađuje okeane. Ovaj novi materijal je čvrst i izdržljiv poput konvencionalne plastike, ali sa jednom ključnom razlikom: kada dođe u dodir sa slanom morskom vodom, potpuno se rastvara, ostavljajući za sobom molekule koje mikroorganizmi mogu da pojedu. Biorazgradivu plastiku iz Japana čine molekuli srednje veličine povezani vezama koje su dovoljno jake za upotrebu, ali se pod određenim uslovima veoma brzo razgrađuju. A ti "određeni uslovi" podrazumevaju morsku so.

Demografski pad usporava razvoj srpske poljoprivrede

Preuzeto: Biznis

Republički zavod za statistiku sproveo je Popis poljoprivrede od 1. oktobra do 15. decembra 2023. godine. Rezultati istraživanja pokazali su da je doprinos sektora poljoprivrede i agroindustrije rastu bruto domaćeg proizvoda u celokupnom tranzicionom periodu 2001 - 2023. minimalan. U prosečnom rastu BDP-a od 3,2 odsto doprinos sektora poljoprivrede je iznosio svega 0,11 procentnih poena, a agroindustrije 0,08 pp. Prosečno učešće sektora poljoprivrede u BDP-u je iznosilo 6,21 odsto, a agroindustrije 3,8 odsto, navodi se u publikaciji RZS-a "Strukturne promene u poljoprivredi i njihov uticaj na ekonomski rast u Srbiji".

"Komparativna analiza ekonomskih računa poljoprivrede tranzicionih država u 2023. godini izdvojila je Republiku Srbiju i Rumuniju kao države sa najvećim učešćima bruto dodate vrednosti poljoprivrede u BDP-u (četiri odsto i tri odsto) od svih tranzicionih država, i ukazala da je vrednost poljoprivredne proizvodnje Republike Srbije dvostruko niža, a poljoprivrednih usluga čak četiri puta niža nego u Danskoj", navodi se u istraživanju.

Rezultati popisa poljoprivrede i stanovništva su pokazali da su na strukturne promene u ovom sektoru snažno uticali nepovoljni demografski trendovi na ruralnom području. Naime, pad stanovništva u ruralnim naseljima je bio dvostruko brži od pada ukupnog stanovništva, kao i trend pada broja članova po domaćinstvu. Intenzivan je i process demografskog starenja, kao i nepovoljna obrazovna struktura – tek svaki deseti stanovnik na ruralnom području je imao tercijarno obrazovanje.

Strukturna analiza rezultata popisa poljoprivrede 2012. i 2023. godine ukazala je na brojne nepovoljne trendove u strukturi korišćenog poljoprivrednog zemljišta i porodičnih gazdinstava, kao i pravnih lica i preduzetnika.

"Zaustavljena je fragmentacija poseda, ali je nastavljen trend pada broja gazdinstava sa isključivim prihodima od poljoprivrede, kao i stanovnika angažovanih na poljoprivrednim aktivnostima (2012. svaki peti, 2023. svaki šesti stanovnik). Posebno su zabrinjavajuće strukturne promene u radnoj snazi na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, u stepenu angažovanosti radne snage, kao i u obrazovnoj strukturi upravnika poljoprivrednih gazdinstava. Mada se produktivnost rada udvostručila, ona je jedna od najnižih od svih evropskih tranzicionih država", navodi se u istraživanju.

Smanjuje se broj grla stoke u Srbiji, jesenas najviše površina zasejano pšenicom

Preuzeto: Tanjug

U prethodnom desetogodišnjem periodu od 2015. do 2024. godine u Srbiji je primetan pad broja grla kod svih vrsta stoke, osim kod ovaca, objavio je juče Republički zavod za statistiku i naveo da se broj goveda godišnje smanjivao za 2,7 odsto, svinja za 3,2 odsto a živine za 1,5 odsto. S druge strane, u posmatranom desetogodišnjem periodu kod ovaca je zabeležen rast i to od 0,2 odsto na godišnjem nivou. Inače, stočarska proizvodnja je lane učestvovala sa 36,2 odsto u ukupnoj vrednosti poljoprivrede. Kada je reč o jesenjoj setvi, prema podacima RZS, najveće učešće u strukturi zasejanih površina jesenas su imali pšenica, sa 74,9% ili 590.500 hektara i ječam, sa 12,2%, odnosno 96.400 hektara.

Raste proizvodnja goveda u EU, dok broj svinja i ovaca opada

Preuzeto: euprazovato

Za drugu polovinu 2025. godine predviđa se da će bruto domaća proizvodnja goveda u Evropskoj uniji dostići 12,1 milion grla. To bi značilo povećanje od 2,1 odsto u poređenju s istim razdobljem 2024. godine, kada je proizvedeno 11,9 miliona životinja, objavljuje Eurostat. Nasuprot tome, predviđa se da će proizvodnja ovaca u drugom polugodištu 2025. biti sedam odsto niža (na 14,5 miliona grla) nego u istom polugodištu 2024. te da će proizvodnja koza porasti

za 1,7 odsto, na 2,4 miliona grla. Prognoze za proizvodnju svinja izrađuju se na tromesečnoj osnovi i upućuju na pad od 2,7 odsto u zadnjem kvartalu 2025. (na 57,1 miliona grla) u poređenju s istim kvartalom 2024. godine.

Holandija i dalje najveći izvoznik cveća

Preuzeto: Blic

Zemlje Evropske unije su 2024. godine izvezle lukovice orhideja, zumbula, narcisa i lala u rastu ili cvetu u vrednosti od 98,9 miliona evra, dok je uvoz iznosio samo 4,7 miliona evra, objavio je Eurostat. Kancelarija EU zadužena za statistiku napominje da je Holandija i dalje glavni izvoznik pomenutih vrsta cveća u EU, u vrednosti od 82 miliona evra, što predstavlja 83 odsto ukupnog izvoza. Svi ostali najveći izvoznici su imali neuporedivo manji udeo ispod Poljska (devet odsto), Belgija (četiri odsto), Nemačka i Danska (po jedan odsto). Švajcarska je bila glavni uvoznik ovih proizvoda iz Evropske unije, u vrednosti od 39,4 miliona evra (40 odsto), a sledi Velika Britanija (15 odsto).

Ukrajina prestigla Poljsku i Srbiju u izvozu smrznutih malina

Preuzeto: EastFruit

Prema analizama portala EastFruit, 2024. godine postignuta je istorijska prekretnica - Ukrajina, zemlja koja je jedva izvozila smrznute maline pre jedne decenije, postala je svetski lider u neto izvozu. Prvi put je pretekla ne samo Poljsku, već i Srbiju, dugogodišnjeg lidera u ovom segmentu. U kalendarskoj 2024., trgovinska statistika pokazuje da je ukrajinski izvoz smrznutih malina dostigao rekordnih 65.000 tona, što predstavlja značajan porast od 34% u jednoj godini. Ovaj rast je značajno nadmašio sve ostale velike izvoznike. Tokom protekle tri sezone, ukrajinski izvoz smrznutih malina se više nego udvostručio, dok je obim izvoza Srbije bio stagnirajući, a Poljska je zabeležila pad od 24%.

Sedam kompanija nosi petinu agroindustrije Srbije

Preuzeto: Biznis

U agroindustriji Srbije tokom 2023. godine poslovalo je 3.198 privrednih društava koja su zapošljavala 74.000 radnika i generisala 2,24 milijarde evra BDV-a. Prema strukturi, najveći broj firmi poslovaio je u oblasti proizvodnje prehrambenih proizvoda – 82 odsto, zatim u delu proizvodnje pića 17,4 odsto, a svega 0,6 odsto u proizvodnji duvanskih proizvoda. U sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, sedam preduzeća je pojedinačno imalo BDV veći od 10 miliona evra u 2023. godini. Na ovoj listi nalaze se dva velika javna preduzeća iz oblasti šumarstva – Srbijašume i Vojvodinašume. Tu su i Al Dahra doo Padinska skela, PIK Bečej, Corteva Agriscience, Ravnica, ali i Carnex stočarstvo.

FAO: Cene hrane u aprilu na najvišem nivou u poslednje dve godine

Preuzeto: SEEbiz

Cene hrane porasle su u aprilu na najvišu vrednost u poslednje dve godine, podstaknute značajnim poskupljenjem mesa i mleka i mlečnih proizvoda, saopšteno je iz Organizacije UN za hranu i poljoprivredu (FAO). FAO-ov indeks cena korpe osnovnih prehrambenih proizvoda iznosio je u aprilu u proseku 128,3 boda i bio je jedan odsto viši nego u martu. Njegova vrednost najviša je od aprila 2023. godine.

Najoštrije je u aprilu poskupelo meso - 3,2 odsto u odnosu na mart, odražavajući najpre skok cena svinjetine. Značajno su poskupeli i mlečni proizvodi, 2,4 odsto, uz najvišu cenu maslaca otkada FAO objavljuje podatke, zbog pada zaliha u Evropi. Značajno su porasle i cene žitarica, 1,2 odsto u odnosu na mart.

Nova rešenja za sigurnu zaštitu voća

Delegate™ 250 WG

INSEKTICID

Delegate™ 250 WG odlikuju:

- Visoka efikasnost suzbijanja jabukinog smotavca i kruškine buve
- Izrazito brzo početno ali i dugotrajno delovanje
- Male doze primene uz minimalan uticaj na životnu sredinu
- Jedinstven mehanizam delovanja bez pojave ukrštene rezistentnosti
- Povoljan ekotoksikološki profil sa minimalnim uticajem na korisne organizme
- Idealno rešenje za Integralnu zaštitu bilja
- Kratka karenca

Closer™ Isoclast™ active

INSEKTICID

Closer™ odlikuju:

- Visoka efikasnost u suzbijanju velikog broja različitih vrsta lisnih vaši
- Brzo početno delovanje „knockdown“ efekat i rezidualna aktivnost
- Kontaktna i digestivna aktivnost
- Izuzetna sistemična i translaminarna aktivnost
- Efikasna kontrola štetnih insekata rezistentnih na druge insekticide
- Idealan za programe integralne zaštite bilja

Distributer: **agromarket**
Kraljevačkog bataljona 235/2, 34000 Kragujevac,
Srbija, Tel: 034 308 000, www.agromarket.rs

Corteva agriscience:
Olge Petrov 10, 11000 Novi Sad, Srbija,
Tel: 021 674 22 40

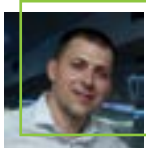
Posetite nas na corteva.com.

Proizvodi koji su označeni sa ™ i ® su robne marke i zaštićena imena kompanije Du Pont, Dow Agrosineces i Pioneer i njihovih članica.

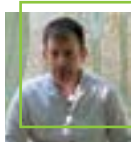

Dobro vino slugu traži, treći deo

Marko Đokić,
dipl. inž. poljoprivrede

Stefan Marjanović,
master inženjer poljoprivrede

U prošlom 142. broju stručne revije Agrosvet, bilo je reči o III tretmanu vinove loze, tj. zaštiti u fenofazi pred samo cvetanje loze. Fokus zaštite je bio usmeren prema crnoj truleži, plamenjači ali i eriofidnoj grinji, a takođe u nastavku teksta kolega iz Stručne službe za ishranu bilja istakao je važnost folijarne prihrane kako bi se biljka što bolje spremila za cvetanje. Uslove sredine koje smo nakon toga imali povoljno su uticali na rast i razvoj lastara, pa su oni uveliko „ušli“ u narodski rečeno drugu žicu, što je odlično i svakako preduslov za dobre prinose. Međutim, s obzirom na česte smene sunčanih i kišnih intervala, vreba velika opasnost od pojave fitopatogenih bolesti. Ako se vratimo u 2023. godinu koja je pokazala svu moć plamenjače i crne truleži, onda su vinogradari nešto i naučili iz nje, ozbiljnije su shvatili važnost „pravovremenog tretmana“, to primenili u 2024, a ponoviće i u tekućoj što može da raduje jer se struka poštuje.

A upravo ta struka u fenofazi precvetavanja/formirane bobice za zaštitu od plamenjače vinove loze preporučuje **Zorvec Vinabel**, kompletan fugicid, dakle kontaktnog i sistemičnog delovanja i ono što je jako važno napomenuti, koji poseduje sposobnost da prati porast lisne mase čime pruža dugotrajnu zaštitu mladog lišća koje najčešće prvo zahvati plamenjača.

Zorvec Vinabel se primenjuje u količini od 500 ml/ha. Ovde treba napomenuti da je od ove godine u ponudi i pakovanje od 100 ml koje je predviđeno za vinogradare

sa manjim površinama (20 ari). Uz pomenuti, s obzirom na povećanje dnevnih temperatura fokus zaštite moramo usmeriti na sprečavanje pojave pepelnice, pa je u ovoj fenofazi preporuka fungicid **Luna Experience** (0.4 l/ha). Dobro poznati fungicid iz palete kompanije Bayer je odlično rešenje jer u sebi sadrži dve aktivne materije, a s obzirom da je jedna od njih *tebukonazol*, pored pepelnice sigurno da deluje i na sprečavanje pojave crne truleži. Ono što je važno odraditi u ovom tretmanu vinove loze jeste zaštita od prouzrokovala sive truleži, s obzirom na to da je ovaj patogen u biljku ulazi u vreme cvetanja i ima tu „skrivenu infekciju“ koja često ume da zavara, tj. da se simptomi oštećenja vide dosta kasnije. Dakle, za zaštitu od sive truleži, preporuka je primena preparata **Pirinej** ili **Pyrus 400 SC**, u količini primene od 2,0 l/ha.

Kako bi kompletirali zaštitu, u ovoj fenofazi vinove loze uvodimo i insekticid **Delmax** (0.5 l/ha), kako zbog sve većeg problema sa cikadama koji su vektori fitoplazme vinove loze, tako i zbog preventivnog delovanja na *Lobesia botrana*, odnosno sivi grozdov smotavac, štetočinu koja polaže jaja na tek formirani grozd i čije štete se ogledaju u ubušivanju larve u bobice. A prodor u bobice znači i „otvorena vrata“ za prodor patogena, sive truleži i potpunu kompromitaciju roda. Pored piretorida **Delmax** koji ima izraženo kontaktno delovanje, ukoliko je napad ove štetočine jači, neophodno je dodati i preparat **Altacor 35 WP** (80-120 g/ha), zbog njegovog ovicidnog ali i larvicidnog delovanja.

Za kraj, jako je važno pored hemijskih mera odraditi i fizičke mere zaštite, u vidu lačenja, skidanja nepotrebnih lastara, zatim održavanja međurednog prostora uređenim, a sve u cilju što boljeg provetravanja, ali i

gubljenja vlage tj. ispravljanja što za cilj ima sprečavanje pojave fitopatogenih bolesti, na prvom mestu plamenjače, sive i crne truleži.

Da smo u jako osetljivoj fazi na početku formiranja bobica i da već polako ozbiljno “krojimo” prinos moramo biti maksimalno fokusirani na zaštitu ali svakako i na folijarnu ishranu vinove loze. U vinogradima je intenzivan porast lastara i formiranje bobica pa samim tim imamo ozbiljnu potrošnju hrane, a pritom još uvek nepovoljne vremenske uslove kao što su hladne noći i visoke dnevne temperature. Folijarna prihrana u ovoj fenofazi mora se bazirati na dodavanju mikroelemenata i aminokiselina ali svakako moramo imati na umu da je i NPK hranivo u ovom period jako važno. Pojedine stone i vinske sorte gajene na neadekvatnom zemljištu, pre svega neodgovarajuća pH vrednost, često se pojavljuju nedostaci pojedinih mikroelemenata na listu i bobicama. Stoga je jako važno preventivno primenjivati proizvode koji u svom sastavu sadrže iste.

U prošlom broju spomenuli smo **Fitofert Enovit** i upravo je on jedan od proizvoda koji je namenjen za ovu fenofazu. **Fitofert Enovit** je biostimulativno đubrivo na bazi aminokiselina biljnog porekla i ekstrata algi, sa dodatkom mikroelemenata i magnezijuma i kao takav je jedinstven proizvod na našem tržištu koji je baš namenjen za ishranu vinove loze jer snabdeva vinovu lozu svim neophodnim nutritijentima. Preporučuje se primena 2-3 puta tokom vegetacije, upravo od ove fenofaze pa sve do kraja berbe. Možemo ga primenjivati samostalno sa dodatkom pesticida ili ga kombinovati sa još nekim biostimulatorom zavisno od fenofaze, a količina primene je 1-2 kg/ha po hektaru, naravno folijarno.

Imajući u vidu da vinova loza u ovom periodu troši jako puno energije preporuka je dodati i biostimulator **Fitofert Humistart 4-12-5**, biostimulator sa naglašenim sadržajem fosfora ali uz dodatak huminskih, fulvinskih i aminokiselina. Primenujemo ga u ovoj fenofazi zajedno sa pesticidima i već pomenutim **Fitofert Enovit** u količini od 2,0 l/ha.

A do sledećeg broja i novih preporuka, živeli ...

Revyona®

Bolja i drugačija.

 BASF

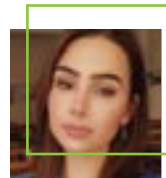
We create chemistry

agro.basf.rs

Villager robot kosilica QUIX Oculus 500 – Revolucija u košenju travnjaka

Jana Randelović,
menadžer digitalnog marketinga

U svetu savremenog baštovanstva, gde se funkcionalnost i tehnologija sve više prepliću, Villager predstavlja jedno od svojih najboljih rešenja do sada – robot kosilicu QUIX Oculus 500. Ovaj uređaj donosi potpuno novu dimenziju brige o travnjaku: precizno, tiho, efikasno.

QUIX Oculus 500 je mnogo više od robotske kosilice. To je pametni, autonomni saveznik Vašeg dvorišta, koji uz minimalnu asistenciju obezbeđuje besprekoran izgled travnjaka, iz dana u dan.

Ono što ovu kosilicu izdvaja jeste napredno **3D mapiranje prostora i binokularna kamera**, zahvaljujući kojima programira virtuelnu granicu za precizno definisanje područja rada – bez potrebe za ogradnom žicom. Binokularne kamere uz **AI tehnologiju**, pomažu naprednom algoritmu da mapira travnjak u 3D okruženje, prepoznajući prepreke i time omogućavaju preciznost pozicioniranja i obrađivanje prikupljenih informacija.

Zahvaljujući **QUIX Oculus AIR i VSLAM tehnologiji**, robot prepoznaje, mapira i prilagođava se okruženju. Robot u kombinaciji sa VSLAM i QUIX Oculus AIR tehnologijom, može obavljati zadatke pozicioniranja i navigacije u svim scenarijima, uključujući i složenija okruženja. U svakom slučaju, obezbeđuje konstantno visok kvalitet održavanja vašeg travnjaka.

Instalacija je svedena na minimalno angažovanje

korisnika: uz inovativnu funkciju **Drop & Cut**, dovoljno je postaviti kosilicu, uključiti je i prepustiti joj posao.

QUIX Oculus 500 je projektovana za travnjake površine do 500 m², sa širinom košenja od 180 mm i podesivom visinom košenja između 20 i 60 mm. Njen pouzdan indukcion motor i Li-ion baterija kapaciteta 18 V/2.5 Ah omogućava tihi rad i izuzetnu energetska efikasnost. QUIX Oculus 500 je konstruisan da savlada čak i nagibe do 42% (22°).

Robot je zaštićen **PIN** kodom, koji je nakon aktivacije moguće promeniti. Robot može biti povezan na **Wi-Fi** i

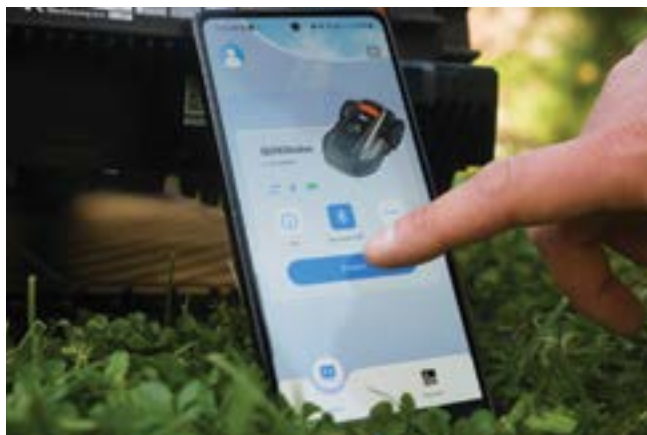
Bluetooth, pomoću aplikacije na vašem smart telefonu. Povezivanjem uređaja na WiFi, moguće je nadgledati i upravljati kosilicom i kada niste kod kuće, čime korisnik dobija potpunu kontrolu nad radom robota, u svakom trenutku.

Povezuje se očitavanjem QR koda na zadnjem delu robota. **Aplikacija** će Vam služiti da pratite status robota, upravljate robotom, kao i da definišete i menjate različite parametre. Najvažnija podešavanja su ona vezana za košenje ivica, uključivanje i isključivanje senzora za kišu, kao i za zadavanje ciklusa košenja. Imate mogućnost biranja dana u nedelji, kao i tačnog vremena u kojima će robot kositi. Ciklusi se mogu podesiti automatski pomoću algoritma, ili manuelno po vašim zahtevima.

Košenje se odvija po principu nasumičnog kretanja, pri čemu inteligentni navigacioni sistem vodi računa o ravnomernom pokrivanju cele površine – bez stvaranja tragova. Ukoliko postoji deo dvorišta u koji ne želite da robot ulazi, jednostavno se postavi magnetna traka. Ova magnetna traka dolazi u pakovanju sa robotom (10m), ali je dostupna i kao rezervni deo i može se seći i prilagoditi po potrebi.

Uz robot dolaze i dva magnetna taga. Oni omogućavaju korisniku da spoji dve zone, ukoliko je travnjak podeljen.

Ovde nije reč samo o košenju trave, već u tome da robot doprinosi kvalitetnijem travnjaku, bez žutih, suvih delova, bez korova i smanjenim mogućnostima za pojavu bolesti vašeg travnjaka. Robot uz pomoć svojih žileta seče vlasi trave ravno, a programiranje ciklusa košenja će omogućiti vašoj travi da se obnovi pre sledećeg rezanja.

Villager donosi spoj pouzdanosti, jednostavnosti i moderne tehnologije. Vaš travnjak zaslužuje više od obične kosilice. Zaslužuje inteligentnog saveznika.

Verimark®

insect control

powered by

CYAZYPYR®

active ingredient

HEMIGACIJA „KAP PO KAP” -
NAJBOLJE PRAKSE PRIMENE VERIMARKA U KONTROLI INSEKATA

KORISTITE SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA BEZBEDNO I ODGOVORNO.
MOLIMO VAS UVEK PRATITE UPUTSTVO SA ETIKETE KADA PRIMENJUJETE SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA.

Agro IT Svet

Priredio: Dragan Đorđević

Srpski poljoprivredni robot osvaja Evropu: AgAR nagrađen u Poljskoj

Preuzeto: Agronews

Srpska IT kompanija COMING nagrađena je na 30. Međunarodnom sajmu poljoprivrede Agrotech u Kjelceu u Poljskoj, gde je predstavila robota za rad u poljoprivredi. Robot AgAR u svom radu spaja dostignuća napredne tehnologije kao što su veštačka inteligencija i mašinsko učenje i može obavljati različite zadatke poput oranja, sadnje, prskanja, navodnjavanja i branja voća. Svaki točak robota može se zasebno pozicionirati, što omogućava savladavanje strmih i neravnih terena. AgAR je 100 odsto električna platforma, dizajnirana tako da eliminiše emisiju štetnih gasova. Razvoj robota AgAR rezultat je uspešne saradnje između kompanije COMING i Mašinskog fakulteta Univerziteta u Nišu.

Kina: Pametni robot za proizvodnju paradajza u plasteniku

Preuzeto: Beta

Vitka bionička ruka provlači se kroz zasade paradajza, dok njen 3D vid skenira okolinu. Zaustavljajući se kod cveta, senzori na vrhovima prstiju procenjuju viskoznost polena, dok algoritmi obrađuju podatke u milisekundama. Kada se potvrdi da su uslovi odgovarajući, vibracije visoke frekvencije atomizuju polen i precizno ga nanose na susedne cvetove, uspešno obavljajući veštačko oprašivanje sa izuzetnom tačnošću. Robot zatim samostalno prelazi na sledeću biljku, izbegavajući prepreke uz nivo svesti nalik ljudskom. Ovaj višenamenski robot, koga su razvili istraživači sa Univerziteta Fudan, obavlja ceo proces uzgoja paradajza, uključujući oprašivanje, orezivanje listova, proređivanje plodova i berbu.

Elatus™ Era

NOVA ERA
U ZAŠTITI
STRNIH ŽITA!

Zaštita pšenice i ječma

Saveznik koji štiti Vašu žetvu

Snaga prirode, moć nauke – ELATUS Era

Sistemični fungicid sa preventivnim,
kurativnim i eradikativnim delovanjem,
za suzbijanje najvažnijih prouzrokovaca
bolesti lista, stabla i klasa.

Elatus® Era

syngenta.

Izdati u toku
sezone
delovanja je
oblasti zaštite
bilja

Reč struke

Priredio:
Dragan Đorđević

Kako zaustaviti sivu zonu u poljoprivredi?

Preuzeto: Poljoprivrednik

Prema podacima Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED-a) poljoprivreda spada u jedan od najvećih generatora takozvane "sive zone" poslovanja kod nas. Odras je to, pre svega, višedecenijskog neuređenog prometa poljoprivrednih proizvoda i nepostojanja jedinstvenog tržišta. Voćari, na primer, tvrde da njihove jabuke, bez obzira na količinu u prometu, dok ne stignu do krajnjeg kupca, prođu kroz šest ruku. I svaka od njih, u tom zidanju cena, uzme bar dinar-dva, dok se državni organi, u prvom redu tržišna inspekcija, nigde ne pojavljuje. Možemo samo da pretpostavimo koliko koja ruka izvlači zaradu, ne samo iz džepa proizvođača, već i od države. Primer voćara nije usamljen, gotovo identična je slika i sa prodajom drugih poljoprivrednih proizvoda. U ovako "na divlje" organizovanom prometu, novac ide iz ruke u ruku, od prekupca do nakupca, od nakupca do otkupljiivača ili prerađivača, bez gotovo ikakve kontrole. Proizvođačima, naravno, ostaje najmanje, a državi od tih silnih transfera ni toliko. A obrću se i to "u kešu" velike pare, pogotovo na zelenim i takozvanim kvantaškim pijacama. Posebno

je izražena nelegalna trgovina duvanom, živom stokom, jestivim uljem, suhomesnatim proizvodima, ali i robom iz inostranstva koja je dosta jeftinija, ali veoma sumnjivog kvaliteta. Postojanje "sive zone" u agraru kao i nelojalna konkurencija posebno se loše odražavaju na poslovanje zemljoradničkih zadruga kao pravnih lica koja izdvajaju ne mala sredstva na ime poreza i doprinosa za zaposlene, a i imaju drugih, zakonom predviđenih davanja, prema budžetu i fondovima. Zadružni savez Vojvodine, u vidu zaključaka i apela, više puta je nadležnim državnim organima skretao pažnju i zahtevao da se donese jedinstven program eliminisanja sive ekonomije u koji bi se, pored poljoprivrednika i ljudi koji se bave prometom poljoprivrednih proizvoda, uključili svi segmenti društva. Smanjenje nelegalnog prometa poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i stoke na nivo proseka zemalja centralne i istočne Evrope, po mišljenju stručnjaka iz Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj, može da se uradi za tri do pet godina, dok bi evropski prosek mogli da dostignemo tek za deset. Naravno, podrazumeva se da inspekcijski organi budu brojniji i, što je veoma važno, neselektivni u kontroli rada i poslovanja. Uz već prihvaćeni Nacionalni program suzbijanja sive ekonomije potrebna je i transparentna podrška legalnom poslovanju i zapošljavanju.

Manje stoke, manje proizvođača: Šta se dešava sa stočarstvom u Srbiji?

Preuzeto: Agronews

U 2023. godini, 59 odsto poljoprivrednih gazdinstava u Srbiji bavi se

stočarstvom, s tim da su najvažnije grane ove proizvodnje svinjarstvo, govedarstvo i živinarstvo. Udeljeni su u ukupnoj vrednosti stočarske proizvodnje na sledeći način: svinjarstvo sa 38,5%, govedarstvo sa 37,7%, a živinarstvo sa 15,3%. Međutim, u poređenju sa podacima iz Popisa poljoprivrede 2012. godine, stočarstvo pokazuje negativan trend, što se vidi u smanjenju broja gazdinstava koja se bave stočarskom proizvodnjom, kao i u opadanju broja uslovnih grla, navodi se u publikaciji "Poljoprivredna gazdinstva sa stočarskom proizvodnjom u Srbiji – stanje i perspektiva", autora dr Radeta Popovića, profesora na Ekonomskom fakultetu u Subotici.

Broj gazdinstava koja se bave stočarstvom smanjen je za 39%, dok je ukupan broj uslovnih grla opao za 26%. Najveći pad broja gazdinstava zabeležen je u govedarstvu, gde je opao za čak 60%, dok je najveći pad broja grla prisutan u svinjarstvu, sa padom od 34%. Ovaj pad u stočarskoj proizvodnji direktno utiče na povećanje negativnog salda spoljne trgovine stočarskim proizvodima i njihovim prerađevinama. Napuštanje stočarske proizvodnje, kako se navodi, često je rezultat nepovoljne starosne strukture radne snage, nedostatka naslednika na gazdinstvima, kao i nemogućnosti ostvarivanja dovoljnog prihoda, naročito na malim i srednjim gazdinstvima.

Većina stočarske proizvodnje u Srbiji zasniva se na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, dok gazdinstva registrovana u formi pravnih lica polako povećavaju udeo u ukupnom broju grla živine i svinja. Stočarstvom se bave gazdinstva koja se nalaze u dva proizvodna regiona: na severu, u ravničarskom području, gazdinstva imaju 41% uslovnih grla, dok je na jugu, u brdsko-planinskom području, ta cifra 59%. Gazdinstva na severu specijalizovana su za tov svinja, proizvodnju mleka, tov brojlera, ali i za proizvodnju žitarica, uljarica i proteinskog bilja, dok je na

jugu dominantan tip gazdinstva sa diversifikovanom proizvodnjom.

Za unapređenje stanja u stočarstvu, kako se navodi u publikaciji, potrebno je vreme, investicije, kao i efikasne mere agrarne politike. Međutim, ključni faktor za postizanje uspeha u ovoj oblasti je dugoročna stabilnost, rast poverenja i institucionalnog praćenja statističkih i ekonomskih pokazatelja na svim nivoima lanca vrednosti stočarskih proizvoda i njihovih prerađevina.

WMO: Protekla decenija najtoplija u istoriji

Preuzeto: Dnevni evropski servis

Proteklih 10 godina bile su najtoplije godine u istoriji merenja, a 2024. je verovatno prva godina u kojoj je prosečna globalna temperatura bila za 1,5 stepeni viša u odnosu na predindustrijski period, saopštila je juče Svetska meteorološka organizacija (WMO). U izveštaju o globalnom stanju klime potvrđuje se da je prošla godina bila najtoplija od početka merenja pre 175 godina, ali se dodaje da dugoročno zagrevanje,

prosek tokom više decenija, ostaje ispod granice od 1,5 stepeni postavljene Pariskim sporazumom.

“Zagrevanje iznad 1,5 stepeni u jednoj godini ne ukazuje na to da su dugoročni temperaturni ciljevi Pariskog sporazuma nedostižni,

ali to jeste poziv na buđenje da povećavamo rizike za naše živote, ekonomije i planetu”, rekla je generalna sekretarka WMO Selesti Saulo. U izveštaju se procenjuje da je trenutno dugoročno globalno zagrevanje između 1,34 i 1,41 stepeni u poređenju sa predindustrijskim periodom.

Temperaturni rekordi zabeleženi 2023. a zatim oboreni 2024. Posledica su stalnog rasta emisija gasova s efektom staklene bašte, zajedno efektima zagrevanja klimatskog fenomena El Ninjo.

“Jasni znaci klimatskih promena izazvanih ljudskim faktorom dostigli su nove visine 2024. godine, a neke od posledica su nepovratne stotinama, ako ne i hiljadama godina”, saopštila je WMO, ukazavši takođe na ogromne ekonomske i društvene potrese usled ekstremnih vremenskih uslova.

U izveštaju se ističe i da okeani nastavljaju da se zagrevaju, nivo mora i dalje da raste i da se površina leda smanjuje alarmantnom brzinom. Tokom svake od proteklih osam godina postavljen je novi rekord temperature okeana, koja je prošle godine bila najviša za 65 godina merenja. Zagrevanje okeana dovodi do degradacije morskih ekosistema, gubitka biodiverziteta i smanjenja ponora ugljenika u okeanu, podstiče tropske oluje i doprinosi porastu nivoa mora.

WMO upozorava da su tropski cikloni, poplave, suše i drugi ekstremni vremenski događaji 2024. godine doveli do najvećeg broja novih raseljavanja ljudi zabeleženih u poslednjih 16 godina, uništavanju kuća, kritične infrastrukture, šuma, poljoprivrednog zemljišta i biodiverziteta, kao i da su doprineli pogoršanju kriza sa hranom i izazvali ogromne ekonomske gubitke. Saulo je istakla da se moraju poboljšati sistemi za rana upozorenja i klimatske službe kako bi se pojačala otpornost na ekstremne vremenske i klimatske uslove.

Osiguranje agrara nije baš profitabilno za osiguravajuće kuće

Preuzeto: Politika

Zasadi kajsija proteklih dana praktično su desetkovani usled posledica prolećnog mraza širom Srbije, nažalost i u krajevima gde se ovo voće najviše uzgaja. U nekim regionima, kao što su zapadna Srbija, okolina Čačka, Smedereva kao i u Vojvodini šteta je i do sto odsto. Najveći deo tih zasada nije bio osiguran, tako da voćari trpe celokupne materijalne troškove.

U Udruženju osiguravača Srbije na pitanje koliko je voćnjaka u Srbiji osigurano od kasnog mraza i u kojim krajevima države najviše, ističu da s obzirom na klimatske promene koje su sve izraženije, a za posledicu imaju sve učestalije katastrofalne posledice kako po broju, tako i po obimu nastalih šteta, najveći deo osiguravajućih kuća pristupa oprezno ovoj vrsti osiguranja. Naglašavaju da je razlog tome što poljoprivrednici zasade podižu i tamo gde im nije mesto, zbog čega često i izmrzavaju. Kako ističu, ova vrsta osiguranja zavisi od mnogo faktora i zbog toga su i osigurane površine iz godine u godinu različite. Ukoliko su zime jake sa niskim temperaturama, dugo traju i bez dužih perioda sa visokim temperaturama, očekivanja su da će i voće mirovati i manja je verovatnoća za pojavu prolećnog mraza. Samim tim i više poljoprivrednika se opredeljuje da ne osigura voćnjake od ovog rizika.

“Međutim, ove godine to nije bio slučaj sa kajsijom, breskvom kao i pojedinim sortama šljive i višnje koje su izmrzle. Rizik prolećnog mraza najviše se osigurava u područjima gde se tradicionalno gaji voće, teritorija centralne, zapadne i južne Srbije” navode u ovom udruženju.

Prema poslednjim podacima UOS-a, zavisno od useva i plodova, od ukupnih površina u Srbiji osigurava se od 12–15 odsto, dok je do pre nekoliko godina taj procenat iznosio oko 10 odsto. U ovom udruženju, međutim, smatraju da bi za rast osiguranja u agraru značajno bilo da država izjednači subvencije i omogući ravnopravan tretman za sva područja i regione u Srbiji. Odnosno, kako kažu, da subvencije države na premiju osiguranja budu sa sadašnjih 40–70 odsto, u zavisnosti od regiona, izjednačene na, recimo, 60 odsto za sva područja. Ističu kako je utisak poljoprivrednika da su sadašnjim načinom subvencionisanja osiguranja poljoprivredne proizvodnje pojedini regioni favorizovani. Potrebno je i značajnije uključivanje lokalnih samouprava u pogledu obezbeđivanja novca namenjenog subvencionisanju premije osiguranja.

Da li ćemo i ove godine zavisiti od uvoza krompira?

Preuzeto: Poljoprivrednik

Pre četiri godine površine pod krompirom u Srbiji su bile za oko tri puta manje u odnosu na početak devedesetih godina prošlog veka, a prosečna proizvodnja po hektaru je u međuvremenu porasla za oko 50%. Pod krompirom u 2021. bilo je oko 25.000 hektara, a ukupna proizvodnja bila je manja od 450.000 tona. Procenjuje se da će se u 2025. krompir zasaditi verovatno na oko 20.000 hektara.

Područja tradicionalne proizvodnje u Leskovačkoj kotlini i brdsko područje Zapadne Srbije imaju sve manji značaj za ukupnu proizvodnju krompira. Sve surovije vremenske i klimatske prilike svakako imaju svoje mesto u ovome, jer je proizvodnja dugoročno rentabilna samo u uslovima redovnog navodnjavanja.

Visoka cena radne snage i njen nedostatak su poslednjih godina veliki problem za srednje i male proizvođače, kao i sve proizvođače u brdsko-planinskim krajevima. Opremanje novom mehanizacijom je prisutno kod malog broja velikih proizvođača, a to je teško moguće bez dobrih finansijskih podsticaja. Ovo je posebno bitno kod izgradnje skladišta, jer bez toga nema kontinuiranog snabdevanja tržišta, posebno velikih trgovinskih lanaca.

Od potpisivanja SSP-a sa Briselom proizvođači u Srbiji su prepušteni na milost i nemilost tržištu krompira iz EU. Tako smo iz Francuske od jeseni 2017. do leta 2018. godine uvozili krompir po cenama 5 - 8 eurocenti/kg jer je severozapadna Evropa (posebno Francuska) imala hiperprodukciju od oko dva miliona tona. Od tada imamo redovan uvoz velikih količina krompira za trgovinske lance, a sa kvantaških pijaca snabdevaju se piljari i manje prodavnice. Tako se recimo uvozni krompir danas može kupiti u Ivanjici, Guči, Čačku, Gornjem Milanovcu, odnosno mestima koja su ranije bila sinonim za proizvodnju kvalitetnog krompira. Već duži niz godina prisutan je i veliki uvoz iz Belorusije, na primer prošle godine bio je utovar roda iz 2023. po 13 - 15 eurocenti/kg, a desilo se da smo ga u proleće 2024. uvozili i iz Rusije, koja je do skora bila redovni uvoznik konzumnog krompira. U poslednje tri godine uvoz konzumnog krompira je 45.000 - 50.000 tona, a u poslednje dve godine uvozimo i sirovine za preradu u čips od oko 16.000 - 18.000 tona na godišnjem nivou.

Evidentno je da svetsko i domaće tržište krompira doživljavaju vrlo dinamičke promene u poslednje dve decenije. Promene treba pažljivo pratiti i analizirati kako bi na osnovu različitih iskustava povlačili najbolje poteze za domaće proizvođače krompira, ali i potrošače.

Pokrovni usevi - tehnologija za budućnost

Preuzeto: Agronews

Klimatske promene, troškovi energije i raspolaganje azotom će imati sve veći uticaj na poljoprivrednu proizvodnju u narednim godinama, a uvođenjem tehnologije pokrovni useva u plodorede u određenoj meri mogu se rešiti neka od ovih pitanja. Praksa uvođenja drugog, neubranog useva, sa višestrukom pozitivnom ulogom u plodoredu, predstavlja tehnologiju pokrovni useva (cover crops)

Korist koju pokrovni usevi donose u agroekosistemima odavno je poznata, pre zelene revolucije, kada su ovi usevi zasnivani u periodima kada su njive ostajale posle žetve bez glavnih useva, kako bi se zemljište podubrilo. U novije vreme njihovim uvođenjem u plodorede teži se smanjenju troškova kod upotrebe azota i pesticida, utiče se na redukciju upotrebe mehanizacije, a tim se može doprineti i povećanju profita u poljoprivrednoj proizvodnji. Međutim **pokrovni usevi mogu doneti i niz drugih agronomskih pogodnosti**, koje se ponekad teško mogu finansijski odrediti: sprečavanje erozije zemljišta, povećanje plodnosti zemljišta, zaštita podzemnih i površinskih voda, zaštita biodiverziteta, doprinose vezivanju ugljenika u zemljištu (*carbon sequestration*). U tom smislu **tehnologiju pokrovni useva treba razumeti kao nezaobilazni element plodoreda u održivim sistemima poljoprivredne proizvodnje** kao što su: konzervacijska, organska, regenerativna, biodinamička.

Ispoljavanje pogodnosti korišćenja pokrovni useva i jačina njihovog efekta zavisi od lokaliteta i sezone, ali se u pravilno postavljenom pokrovnom usevu gotovo uvek

ostvari efekat najmanje dve pogodnosti. Polazeći od pogodnosti koje omogućavaju određeni pokrovni usevi, ciljeve treba svesti na jedan ili dva primarna i možda nekoliko sekundarnih.

Postavljeni ciljevi mogu da budu – obezbediti azot, upravljati organskom materijom, poboljšati strukturu zemljišta, smanjiti eroziju zemljišta, očuvati zemljišnu vlagu, obezbediti suzbijanje korova, uspostaviti biokontrolu štetnih organizama i drugi.

Pored pogodnosti, pokrovni usevi imaju i potencijalne nedostatke – povećanje troškova za seme, povećanje obima rada, konkurencija za zemljišnu vlagu i hraniva, mogu da privlače štetne organizme, što dodatno ograničava mogućnost njihove upotrebe.

Prilikom odabira i postavljanja plana upravljanja pokrovnim usevima treba krenuti od **postavljanja plodoreda za duži vremenski period** i za svaku parcelu istaći moguću plodosmenu, kao i vremena setve i berbe glavnih useva. Neophodno je takođe u razmatranje uzeti u obzir i lokalne agroekološke uslove (na primer: količina padavina, nastupanje ranih jesenjih i kasnih prolećnih mrazeva), potrebe glavnih useva, sistem proizvodnje (navodnjavanje ili bez navodnjavanja, konzervacijska ili klasična obrada) i slično. Na osnovu sagledavanja svega toga potrebno je iznaći vremenski period i prostor za zasnivanje pokrovnog useva, odrediti biljnu vrstu, kao i tehnološki model, koji će zadovoljiti postavljene ciljeve.

Prema vremenu setve pokrovni usevi mogu biti zasnovani kao međuusevi (naknadni, postrni, ozimi), a kod širokorednih useva mogu se usejavati i u međuredni prostor kao združeni usevi. Takođe pokrovni usevi mogu biti zasnovani kao jednogodišnji ili višegodišnji. Pokrovni usevi kao **među-usevi** zasnivaju se u vremenskom periodu između dva glavna useva s

ciljem da površina zemljišta bude pokrivena biomasom i prožeta živim korenovima tokom cele godine. Posle berbe glavnog useva, početkom i u toku leta pokrovni usevi se zasnivaju brzorastućim biljnim vrstama (heljda, proso, sirak, slačica), čime se sprečava erozija, obezbeđuje kontrola korova i upravlja organskom materijom. Setvom u letnjem periodu, u uslovima bez navodnjavanja, nameće se problem nedostatka vlage za nicanje pokrovnog useva, pa se ponekad dovodi u pitanje uspešno gajenje ovakvih pokrovnih useva. Iz tog razloga u uslovima Srbije sigurnije je zasnivati ozime pokrovne useve. Za njihovu setvu krajem leta i početkom jeseni, kada je zemljište bez glavnog useva, koriste se ozime biljne vrste koje su otporne na niske temperature, iz porodice trava, mahunaki ili kupusnjača. Do setve glavnog useva u ovako zasnovanom pokrovnom usevu biljke formiraju korenov sistem i značajnu količinu nadzemne biomase. Prednosti ovako zasnovanog pokrovnog useva su poboljšanje strukture zemljišta, njegova zaštita od erozije u toku zime, smanjenje ispiranja nitrata i dodavanje organske materije zemljištu.

Uništavanje pokrovnog useva vrši se dve do tri nedelje pre setve glavnog useva, valjkom za pokrovne useve, sitnilicom biljnih ostataka ili herbicidima. Kašnjenje sa uništavanjem dovodi do rizika da u suvim prolećima biljke u pokrovnom usevu potroše veći deo zemljišne vlage za naredni usev. Uništavanjem pokrovnog useva formira se sloj biljnih ostataka na površini zemljišta (*malč*), koji čuva zemljišnu vlagu i povećava infiltraciju vode od padavina, čime se stvaraju povoljni uslovi za zasnivanje glavnog useva. U takvim uslovima direktnom setvom (*no tillage*) ili obradom u zoni setve (*strip tillage*) i setvom, vrši se zasnivanje glavnog useva, a formirani malč kasnije u glavnom

usevu sprečava pojavu korova i čuva zemljišnu vlagu.

Pokrovni usevi kao **združeni usevi**, pored svojih produktivnih i protektivnih funkcija za grupu biljaka, utiču i na njihovu životnu sredinu, pa samim tim vrše i funkciju pokrovnih useva. U združenom usevu pokrovnost je veća, pa se tako utiče na smanjenje erozije. Ako dva združena useva imaju komplementarne potrebe, efikasnije koriste resurse (svetlost, vodu, hranljive sastojke), nego jedan čist usev, pa su u tom smislu konkurentniji u odnosu na korove. Mahunarke mogu da obezbede azot i za druge biljne vrste u združenom usevu.

U združenim usevima smanjuje se problem sa štetočinama, jer im je i lociranje useva i kretanje kroz njega otežano.

Kod združivanja kombinuju se usevi koji nisu srodni (žita sa mahunarkama ili žita sa širokorednim usevima), što dovodi do većeg ispoljavanja povoljnih efekata. Koriste se biljne vrste tolerantne na zasenjivanje, kao što su: raž, obični ljulj, bela detelina, crvena detelina, inkarnatska detelina, maljava grahorica, esparzeta.

Gajenje **pomešanih pokrovnih useva** gde se združuju dve ili više biljnih vrsta, često je efikasnije od pokrovnih useva zasnovanih jednom biljnom vrstom. Koristeći razlike u biološkim i morfološkim osobinama različitih vrsta, kombinujući prednosti npr. trava i mahunarki, možemo da ostvarimo postavljene ciljeve. Grahorica u pokrovnom usevu sa pravim žitima dobija oslonac, tako da dobija više svetla, pa je i fiksacija azota veća.

Združeni usevi se mogu gajiti u **naizmeničnim redovima** (npr. soja i ječam), sa istim ili različitim međurednim rastojanjem. Jedan od načina je i **gajenje u naizmeničnim pojasevima**, širine radnog zahvata mehanizacije, što omogućava da se

svaki usev posebno seje, neguje i bere. Združivanje pokrovnih useva može se vršiti i tako što se drugi usev podsejava u postojeći, naknadno.

Crvena detelina ili lucerka može da se poseje u ozimu pšenicu u proleće, a travne vrste u usev višegodišnjih mahunarki u jesen, što poboljšava pokrivenost zemljišta i obezbeđuje azot. Za obnovu plodnosti i povećanje sadržaja organske materije u zemljištu, pogodne su višegodišnje biljne vrste iz porodice mahunarki i trava, kao i njihove smeše. Jedna od odlika ovakvih pokrovnih useva je da se od nadzemne biomase formira živi malč, u kome se zasnivanje glavnog useva vrši obradom u zoni setve (*strip tillage*) i setvom. Ako ga sačinjavaju mahunarke, može da prenosi azot na glavni usev, a takođe i da ga obezbedi za naredni. Sa potrebom da se poljoprivredna proizvodnja učini održivijom, **tehnologija pokrovnih useva u savremenim plodoredima** ponovo dobija svoje obavezno mesto. U poljoprivrednoj praksi Srbije ova tehnologija je u povoju, tako da predstoji veliki deo posla za našu poljoprivrednu nauku i struku, da se kroz primenjena istraživanja uradi reonizacija tehnologije pokrovnih useva za različite uslove i potrebe agroekosistema Srbije.

Dr Vladan Ugrenović

AĐUVANT KOJEM SE VERUJE

Organic Compliant

BAZIRANO
NA MILLER
PINOLENE®
TEHNOLOGIJI

VIN-Film je superiorni okvašivač za unapredjenje depozicije i pomoćno sredstvo za poboljšanje kontakta, vlaženja i rasporeda sredstava za zaštitu i folijarnu ishranu na površini biljke. VIN-Film SMANJUJE efekte spiranja depozita sredstava za zaštitu i folijarnu ishranu usled padavina, njihovu isparljivost i degradaciju pod uticajem ultraljubičastog (UV) zračenja na naslage, a istovremeno POVEĆAVA efikasnost i vek trajanja primenjenih agrohemijskih sredstava, uz smanjenje uticaja na životnu sredinu.

VIN-Film®

UVOZNIK:

VINS 2000 D.O.O.
vins2000@eunet.rs

DISTRIBUTER:

AGROMARKET D.O.O.
www.agromarket.rs

A HUBER COMPANY

MILLERCHEMICAL.COM

***Trademarks of Miller Chemical & Fertilizer, LLC and its affiliated companies. Always read and follow label directions. ©2023 Miller

Istorija je učiteljica života,

a najbolji su joj đaci oni iza kojih je
ostalo seme, plodovi i rodne njive.

Iako arheološka nalazišta i istorijski izvori pokazuju da je na ovim, našim prostorima čovek proizvodio hranu i od nje živeo još od najranijeg vremena, ipak je istorija organizovane poljoprivredne proizvodnje dužnik nekim izuzetnim ljudima i njihovim vizijama. Otuda su na stranama pred vama jednako i pisci, vladari i naučnici, đaci i učitelji, novinari i urednici, seljaci i gospoda, profesori i studenti. Nekima se od njih istorija odužila kroz titule i priznanja, a najveći broj njih je ostao skriven od slave, bez tantijema, sa zalogom u budućnost i neizbrisivim tragom u temeljima onoga što se danas zove poljoprivreda u Srbiji. U amanet su nam ostavili beskompromisno poštovanje prema zemlji, prirodi i njenim resursima, utkali u koren nauke jednako i znanja koliko i straha, nade i poverenja da će zemlja uvek onoliko dati, koliko smo mi spremni da njoj ponudimo.

I, kako prolazi vreme, a nauka i tehnologija napreduju menjajući načine na koje se obavlja poljoprivredna proizvodnja, jedna stvar se ne menja kroz vreme. A to je da su u poljoprivredi, LJUDI nezamenjivi. U narednim brojevima Agrosveta čitajte priče o tim ljudima i o svim ljudima koji danas ogrubelih ruku, a čistog obraza rade najvažniji posao na svetu.

Mislmo na našu budućnost – poljoprivredni fakulteti

Priredio: Dragan Đorđević

U prošlom 142. broju stručne revije Agrosvet, pod ovim istim naslovom obratili smo se učenicima završnog, 8. razreda osnovnih škola i njihovim roditeljima sa željom da im predstavimo jednu od opcija za dalje školovanje – srednje poljoprivredne škole. U ovom broju, naša poruka ide maturantima završnih razreda srednjih škola koji žele da svoj radni vek posvete poljoprivrednoj nauci i struci. Iliti, upišu, studiraju i diplomiraju na nekom od poljoprivrednih fakulteta ili visokih poljoprivrednih škola.

U Srbiji se poljoprivredna nauka izučava na 5 poljoprivrednih fakulteta (Beograd, Novi Sad, Čačak, Kruševac, Priština-Lešak) i tri visoke poljoprivredne škole (Šabac, Prokuplje, Požarevac).

Pa, maturani i njihovi roditelji, malo upoznavanje sa nabrojanim fakultetima i visokim školama.

Poljoprivredni fakultet Beograd

Poljoprivredni fakultet Beograd osnovan je 1920. godine. Osnivanju je prethodila odluka doneta na prvoj sednici Univerzitetskog saveta, održanoj 28. marta 1919. godine, da se na Beogradskom univerzitetu otvori, odnosno započne sa radom Poljoprivredni fakultet, sa dva odseka: poljoprivrednim i šumarskim. U spomen ovom danu obeležava se 28. mart kao Dan Fakulteta. Za osnivanje Poljoprivrednog fakulteta najveće zasluge imao je Sima Lozanić (1847-1935), prvi profesor Agrikulturne hemije i tadašnji rektor Beogradskog univerziteta.

Pripreme za otvaranje i početak rada Poljoprivrednog fakulteta trajale su do jeseni 1920. godine, a nastava je počela 5. decembra, uvodnim govorom prvog dekana, dr Petra Đorđevića, redovnog profesora Specijalne botanike i načelnika Ministarstva šuma i ruda. Godine 1930. fakultet dobija novi naziv, Poljoprivredno-šumarski fakultet, da bi se 1949. godine izdvojili kao samostalni fakulteti: Šumarski i Poljoprivredni fakultet. Od skromnog početka sa nekoliko nastavnika, tri redovna, jednim vanrednim i tri honorarna, Poljoprivredni fakultet je danas jedna od vodećih visokoškolskih ustanova u ovom delu Evrope, sa preko 500 zaposlenih i permanentim brojem od oko 4.500 studenata.

U svojih 105 godina uspešnog postojanja i rada pored brojnih profesora, fakultet je iznedrio i akademike kao, Prof. dr Mladen Josifović (Botanika), Prof. dr Dobroslav Todorović (Ratarstvo), Prof. dr Jovan Belić (Posebno stočarstvo), Prof. dr Živojin Tešić (Mikrobiologija zemljišta) i Prof. dr Radmila Petanović (Akarologija).

Naučnoistraživački rad se obavlja preko 8 instituta, 31 katedre, velikog broja specijalizovanih i akreditovanih laboratorija, oglednog dobra "Radmilovac", velikog broja naučnih društava koja deluju u okviru fakulteta, kao i uz intenzivnu saradnju sa srodnim organizacijama u zemlji i inostranstvu.

Na fakultetu su organizovane osnovne akademske studije, master akademske studije, specijalističke, doktorske akademske studije kroz sledeće studijske

programe:

A - Biljna proizvodnja

- Modul: Ratarstvo i povrtarstvo
- Modul: Voćarstvo i vinogradarstvo
- Modul: Hortikultura
- Modul: Upravljanje zemljištem i vodama

B - Zootehnika

C - Agroekonomija

D - Prehrambena tehnologija

- Modul: Tehnologija animalnih proizvoda
- Modul: Tehnologija konzervisanja i vrenja
- Modul: Tehnologija ratarskih proizvoda
- Modul: Mikrobiologija hrane
- Modul: Upravljanje bezbednošću i kvalitetom u proizvodnji hrane

E - Biotehnički i informacioni inženjering

F - Zaštita životne sredine u proizvodnji hrane

G - Fitomedicina

Kontakt i sve neophodne informacije mogu se dobiti na: Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet, Nemanjina 6, 11080, Beograd – Zemun, tel. 011 441-3555, e-mail: office@agrif.bg.ac.rs

Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu je nastao na dugogodišnjoj težnji i potrebama za visokoškolskom institucijom u Vojvodini čiji je zadatak pored obrazovanja agronoma bio i razvoj naučno-istraživačkog rada i poljoprivredne proizvodnje u Vojvodini i zemlji u celini. Dobar temelj za formiranje fakulteta bila je i Poljoprivredna ogledna i kontrolna stanica Novi Sad, formirana 1938. godine. No, tek 1954., stekli su se društveni i ekonomski uslovi koji su doveli do donošenja Zakona o osnivanju Filozofskog i Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu u sastavu Univerziteta u Beogradu, sa upisom u prvu godinu studenata u školskoj 1954/55. godini. Prvi redovni profesori te 1954. godine bili su dipl. inž. Lazar Stojković za predmet Opšte ratarstvo, dipl. inž. Borislav Kostić za predmet Organizacija poljoprivredne proizvodnje, dr Pavle Vujović za predmet Meteorologije i klimatologije, dok su za redovne honorarne profesore izabrani dr Stevan Jakovljević za predmet Botanika, dr Branko Dimitrijević za predmet Agrogeologija, dr Ilija Rikovski za predmet Hemija, Radivoje Davidović za

predmet Politička ekonomija kao honorarni vanredni profesor.

Poljoprivredni fakultet je u prvim godinama rada dao četiri tako neophodne generacije agronoma opšte stručne sprema, a zatim je sa razvojem intenzivne proizvodnje i menjanjem strukture proizvodnje započeto obrazovanje agronoma usmerenog stručnog obrazovanja koji danas svojim znanjem doprinose razvoju kvalitetne proizvodnje hrane, upravljanju proizvodnjom na savremenim tehničko-tehnološkim, ekonomskim i ekološkim principima.

Danas su Osnovne akademske studije, Master akademske studije, Integrisane akademske studije veterinarske medicine organizovane su kroz rad departmana, i to:

- Departman za ratarstvo i povrtarstvo
- Departman za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu arhitekturu
- Departman za fitomedicinu i zaštitu životne sredine
- Departman za stočarstvo
- Departman za poljoprivrednu tehniku
- Departman za uređenje voda
- Departman za ekonomiku poljoprivrede i sociologiju sela
- Departman za veterinarsku medicinu

Kontakt i sve neophodne informacije mogu se dobiti lično u sedištu fakulteta na adresi:

Poljoprivredni fakultet Novi Sad,
Trg Dositeja Obradovića, 8, tel. 021/485-35-00

Agronomski fakultet Čačak

Agronomski fakultet u Čačku nastao je na temelju i sa nastavnicima, saradnicima i nenastavnim osobljem Više poljoprivredne škole u tom gradu. Prvi student su seli u klupe u školskoj 1979/1980. godini, u zgradi pomenute škole. Savet Agronomskog fakulteta je za prvog dekana izabrao Prof. dr Rada Đorđevića.

Organizaciona struktura Fakulteta se tokom vremena menjala u funkciji unapređenja nastave i stvaranja optimalnih uslova za školovanje stručnjaka sposobnih za uključivanje kako u privredne, tako i u naučne tokove. Tako je školske 1999/2000. godine osnovan je smer Tehnologija poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a u školskoj 2002/2003. osniva se i smer Menadžment u poljoprivredi, koji je kasnije prerastao u Agroekonomski smer.

Danas se nastava izvodi na četiri studijska programa na osnovnim akademskim studijama:

- Opšta agronomija
- Prehrambena tehnologija
- Voćarstvo i vinogradarstvo
- Zootehnika.

Razvijena su dva studijska programa na master akademskim studijama i to Agronomija i Prehrambena tehnologija, kao i doktorske studije Agronomije.

Kontakt i sve neophodne informacije mogu se ostvariti na adresi Agronomski fakultet, ul. Cara Dušana 34, tel. 032/303-400, e-mail: afdekanat@kg.ac.rs.

Poljoprivredni fakultet Kruševac

Najmlađi poljoprivredni fakultet formiran je 2017., u okviru Univerziteta u Nišu, a prve studente je upisao u školskoj 2018/2019. Fakultet sprovodi organizovanu nastavu u okviru osnovnih akademskih i master studije kroz oblasti:

- Ratarstvo i povrtarstvo,
- Voćarstvo i vinogradarstvo
- Stočarstvo

Kontakt i neophodne informacije mogu se dobiti lično u Kruševcu, ul. Kosančićeva 4, na tel. 037/ 205-695, kao i na sajtu poljfak@ni.ac.rs.

Poljoprivredni fakultet Lešak - Zubin Potok

Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Prištini je ustanova, koja se bavi obrazovno-naučnom delatnošću u oblasti stočarstva i biljne proizvodnje. Fakultet realizuje studije na dva stepena osnovne akademske studije u oblastima:

- Stočarstvo
- Biljna proizvodnja.

Fakultet organizuje i master Master akademske studije u trajanju od godinu dana u okviru programa Biljna proizvodnja koja ima module:

- Zaštita bilja
- Gajenje ratarskih biljaka
- Gajenje povrtarskih biljaka
- Genetika i selekcija
- Pomologija
- Ampelologija.

Takođe, organizovane su i Doktorske akademske studije traju tri godine, a moduli na ovom nivou su:

- Voćarstvo i vinogradarstvo
- Ratarstvo i povrtarstvo
- Stočarstvo.

Adresa fakulteta je ul. Jelene Anžuske bb, Kosovska Mitrovica, Zubin Potok, tel. 028/88-261.

U okviru visokoškolskih ustanova koje su u sistemu državnog obrazovanja, rade i tri visoke škole i to u Prokuplju, Šapcu i Požarevcu.

Odsek za poljoprivredno-prehrambene studije u Prokuplju u okviru Topličke akademije. Visokoškolska ustanova koja ostvaruje vaspitno-obrazovnu i istraživačku delatnost u okviru Osnovnih strukovnih i Master strukovnih studija iz oblasti poljoprivrede, prehrambene tehnologije i veterinarske medicine, utemeljenu na više od četrdeset godina dugoj tradiciji.

Kontakt: Ćirila i Metodija br. 1, 18400 Prokuplje, tel. 027/324-311, e-mail: vpps@beotel.rs

Odsek za poljoprivredno-poslovne studije i turizam u okviru Akademije strukovnih studija Šabac. Visokoškolska ustanova nastala je od Više poljoprivredne škole koja je formirana 1960. godine. Osnovna misija škole je obrazovanje visokostručnog kadra u oblasti poljoprivrede, kao i konstantno podizanje kvaliteta nastave. Studijski programi usklađeni su sa Bolonjskom konvencijom. Nastava se odvija na dva nivoa studija kroz osnovne strukovne i specijalističke strukovne studije

Kontakt: Vojvode Putnika 56, Šabac, tel. 015/344-582, e-mail: vpssa@ptt.rs.

Visoka tehnička škola strukovnih studija u okviru Akademije strukovnih studija Politenika u Požarevcu. Osnovni cilj nekadašnje Visoke tehničke škole strukovnih studija je obrazovanje kadrova u oblastima: mašinstvo, elektrotehnika, agronomija, zaštita životne sredine kao i prehrambene tehnologije. Svi studijski programi koncipirani su u skladu sa Bolonjskom deklaracijom. Nastava se odvija na dva nivoa studija: osnovnim strukovnim i specijalističkim strukovnim studijama.

Kontakt: Nemanjina 2, Požarevac, tel. 012/531-667, e-mail: info@politehnika.edu.rs

Pored nastave na državnim, poljoprivredna nauka se izučava i na privatnim fakultetima, pa budućim studentima su na raspolaganju i:

Fakultet za Biofarming Bačka Topola u okviru Megatrend univerziteta.

Kontakt: Maršala Tita 39, Bačka Topola, tel. 024/71-22-09;

Fakultet ekološke poljoprivrede Univerzitet Educons

Kontakt: Svetog Save 60, Svilajnac,
tel. 035/88-15-372

Dragi maturanti, pridružite se armiji stručnjaka koja će se u narednim godinama, a vi i decenijama, boriti da obezbedi dovoljno kvalitetne i zdravstveno-bezbedne hrane za ljude kako u Srbiji, tako i širom sveta.

Pobedite u igri

- ✕ **Biološki fungicid i baktericid koji obezbeđuje efikasnu zaštitu tokom cele vegetacije zaključno sa berbom.**
- ✕ **Stimuliše prirodni odbrambeni mehanizam biljke.**
- ✕ **Obezbeđuje bolju kondiciju i otpornost biljke.**
- ✕ **Bolja tržišna vrednost plodova.**
- ✕ **Primena u velikom broju useva i zasada.**
- ✕ **Ne narušava životnu sredinu.**

Organo

Priredili:
Dragan Đorđević
Ines Cvijanović Bem

Kako velike kompanije menjaju sliku organske proizvodnje u Srbiji

Preuzeto: Dnevnik

Iako se često vezuje za mala porodična gazdinstva, u organskoj proizvodnji učestvuju i velike kompanije, koje svojim ulaganjima i inovacijama doprinose da organski proizvodi postaju sve pristupačniji. Jedna od njih je međunarodna fondacija Login5, koja je 2018. godine osnovala kompaniju LoginEKO u Srbiji, i koja je kupila 4.400 hektara poljoprivrednog zemljišta u Vojvodini - što čini celokupnu organsku proizvodnju ove firme.

"Trenutno imamo više od 3.700 hektara, koji su organski sertifikovani prema standardima Republike Srbije i EU, kao i prema zahtevnijim sertifikatima Naturland i BioSuisse. Zašto Srbija? Jedan od ključnih razloga za izbor Srbije, a posebno Vojvodine, jeste veličina i konfiguracija poljoprivrednih parcela. U poređenju sa centralnom Srbijom, kao i većinom zemalja u regionu, parcele u Vojvodini su znatno veće i pravilnijeg oblika, što omogućava njihovo efikasno grupisanje u veće proizvodne celine. Ovakva organizacija je izuzetno važna za organsku proizvodnju, jer ona zahteva određeni

stepen izolacije od susednih površina koje se obrađuju konvencionalnim metodama i na kojima se koriste pesticidi", kaže Branko Milošević, koji u ovoj kompaniji radi na projektu semenarstva.

"Već više od tri godine proizvodimo sopstveno organsko seme graška, ovsa i lana. U 2022. godini dodatno smo proširili proizvodnju na proso. U prethodne dve godine započeli smo i proizvodnju semena za durum pšenicu i speltu, a uspešno smo proizveli seme leblebije i boba", ističe Milošević i dodaje da firma planira proširenje površina pod organskom semenskom proizvodnjom, ali i širenje asortimana. Zahtevi za organskom proizvodnjom prilično su visoki i izazovni.

"Dostupnost organskog semena na tržištu svakako nije zadovoljavajuća, a nabavka dovoljne količine takvog semena predstavlja pravi izazov, naročito za 3.700 hektara organski sertifikovanih površina. Još od naših ranih početaka suočavamo se s izazovima u obezbeđivanju dovoljne količine organskog semena za naše potrebe, pa smo u 2021. doneli odluku da proizvodimo sopstveno seme", napominje Milošević.

"Organizacije za organsku sertifikaciju prepoznaju prednosti sopstvene proizvodnje semena, naročito kada ona garantuje potpunu kontrolu kvaliteta i usklađenosti sa standardima. Naš cilj je da od 2026. godine naše organsko seme postane dostupno ne samo domaćim, već i međunarodnim poljoprivrednicima", kaže Milošević.

Vreme je za Nimbecidine – prirodni insekticid sa azadiraktinom

Ines Cvijanović-Bem,
dipl. inž. poljoprivrede

Imate baštu, okućnicu sa voćkama, ukrasno bilje i cveće u žardinjerama, a muku mučite sa štetnim insektima. Ne možete da uberete paradajz, trešnju ili jabuku bez crva. Muškatle u prozoru su “uprljane čađavicom” koja se lepi na “mednoj rosi” koju luče lisne vaši...

Zaštitite svoje bašte, voćnjake i cveće prirodnim putem!

Nimbecidine – priroda u službi vašeg vrta! Ne ovo nije tekst spota za TV, ovo je samo lep uvod koji treba da privuče čitaoce, od hobista do profi proizvođača.

U eri kada je očuvanje zdravlja biljaka jednako važno kao i očuvanje prirodne ravnoteže, **Nimbecidine** dolazi kao pravo rešenje. Ovaj biološki insekticid baziran na azadiraktinu, prirodnoj supstanci dobijenoj iz semenki drveta neem (*Azadirachta indica*), donosi moć prirode direktno u vaše bašte i okućnice.

Šta je azadiraktin? Biljni insekticid koji deluje na više nivoa u životnom ciklusu insekata. Ometa njihovu ishranu, rast i reprodukciju, dovodeći do smanjenja populacije štetnih organizama bez štetnog uticaja na korisne insekte poput pčela i bubamara.

Osnovne karakteristike *azadiraktina* uključuju:

- Inhibicija hranjenja: štetočine gube apetit gotovo odmah nakon kontakta sa biljkom tretiranom **Nimbecidinom**.
- Poremećaj razvoja: sprečava presvlačenje i metamorfozu kod larvi, što znači da insekti ne mogu da nastave svoj životni ciklus.

- Repelentno delovanje: odbija insekte i smanjuje polaganje jaja.

Na šta sve deluje? Preparat **Nimbecidine** je efikasan protiv širokog spektra štetnih insekata, uključujući:

- Lisne vaši (*Aphididae*)
- Tripse (*Thysanoptera*)
- Bele mušice (*Aleyrodidae*)
- Gusenice i larve leptira (*Lepidopterae*)
- Lisne minere (*Lyonetidae*)
- Grinje (*Acarinae*)

Ovaj proizvod deluje protiv insekata koji sišu sokove biljaka i onih koji ih oštećuju grickanjem, čime štiti biljku i omogućava joj nesmetan rast i razvoj.

Primena u baštama i okućnicama. Inseктоakaricid **Nimbecidine** je savršen saveznik za sve baštovane, vlasnike okućnica i ljubitelje organske proizvodnje. Može se koristiti kako na otvorenom polju, tako i u plastenicima/staklenicima u:

- Povrću (paradajz, paprika, krastavac, tikvica...)
- Voću (jabuka, kruška, breskva...)
- Ukrasnom bilju i cveću

Primena je jednostavna: prskanjem biljaka, najbolje u ranim jutarnjim ili kasnim večernjim časovima.

Preporučuje se preventivna upotreba ili tretman pri pojavi prvih znakova infestacije, uz ponavljanje na svakih 7 do 10 dana u zavisnosti od uslova.

Prednosti preparata. Ono što izdvaja **Nimbecidine** je:

- Prirodno poreklo – bez hemikalija koje zagađuju zemljište i vodu.
- Bezbedan za korisne insekte – čuva pčele i prirodni biodiverzitet.
- Pogodan za organsku proizvodnju – sertifikovan za upotrebu u ekološkoj poljoprivredi.
- Nema karencu – plodovi se mogu koristiti ubrzo nakon tretmana.
- Biorazgradiv – brzo se razgrađuje u prirodi bez štetnih ostataka.

Nimbecidine predstavlja pametan izbor za svakoga ko želi zdrave biljke, plodove pune ukusa i okolinu koja ostaje čista i živa. Jer, kada je priroda saveznik – uspeh je zagarantovan.

Teorija je jedno, ali praksa je vodilja.

Primer 1. Suočavanje sa lisnim vašima na paradajzu U organskoj bašti u okolini Subotice, vlasnik je početkom maja primetio pojavu lisnih vaši (*Aphis gossypii*) na mladim biljkama paradajza. Biljke su bile tek u fazi formiranja cvetova, a vaši su se brzo razmnožavale, što je pretilo da oslabi biljke i smanji rod. Primitivši problem, baštovan je odlučio da upotrebi **Nimbecidine** kako bi rešio napad štetočina prirodnim putem, bez upotrebe hemijskih pesticida. Shodno tome:

1. Pripremljen je rastvor od 40 ml preparata **Nimbecidine** na 10 litara vode (koncentracija 0,4%).
2. Obavljeno je prskanje rano ujutru, po mirnom vremenu, sa naglaskom na naličje listova gde su vaši bile najbrojnije.
3. Tretman je ponovljen još dva puta, u razmaku od 7 dana.

Rezultati:

- Već nakon prvog prskanja, primećen je drastičan pad broja vaši – insekti su prestali sa ishranom i počeli da odumiru.
- Posle drugog prskanja, infestacija je praktično bila zaustavljena, a biljke su nastavile normalan razvoj.
- Istovremeno, primećen je prirodni povratak bubamara i parazitskih osa, korisnih prirodnih

neprijatelja vaši, što je dodatno stabilizovalo baštenski ekosistem.

- Nije bilo štetnih efekata na plodove, a berba je bila uspešna i kvalitetna.

Zaključak iz prakse: **Nimbecidine** je pokazao visoku efikasnost u organskoj zaštiti paradajza od lisnih vaši, bez narušavanja prirodne ravnoteže, te omogućio očuvanje zdravih plodova bez ostataka pesticida.

Primer 2. Suzbijanje tripsa na paprici u plasteniku. Proizvođač paprika sorte *kurtovska kapija* u plasteniku suočio se sa ozbiljnom napadom tripsa (*Frankliniella occidentalis*), koji su oštetili mlade plodove. Krenuo je u rešavanje problema koji je pretio da ugrozi proizvodnju pa je:

1. Odmah nakon prve pojave tripsa, primenjen je **Nimbecidine** u koncentraciji 0,5% (50 ml na 10 litara vode).
2. Prskanje je obavljeno uz dosta vode. Cilj je bio da se potpuno pokriju svi delovi biljaka, naročito cvetovi i vršni delovi biljaka.
3. Tretman je ponovljen tri puta u razmacima od 7 dana.

Rezultati:

- Tripsi su nakon drugog prskanja prestali da se hrane, a šteta na novim plodovima je bila minimalna.
- Kvalitet plodova je sačuvan, a nije bilo potrebe da se čeka istek karence, što je omogućilo kontinuiranu berbu.

Primer 3. Sprečavanje širenja bele leptiraste vaši na ukrasnom cveću (surfinije)

U gradskoj bašti, vlasnici su primetili jaku napad bele leptiraste vaši (*Trialeurodes vaporariorum*) na surfinijama i muškatlama. U konsultaciji sa stručnjacima primenjen je sledeći postupak:

1. Primenjen je **Nimbecidine** u standardnoj koncentraciji 0,4%.
2. Prskanje je ponovljeno na svaka 4–5 dana zbog brzog razmnožavanja bele mušice i visokih temperatura.
3. Posebna pažnja je posvećena naličju listova gde su se jaja i larve najčešće nalazile.

Rezultati:

- Populacija bele mušice je značajno smanjena već nakon prve dve primene insektoakaricida.
- Biljke su se brzo oporavile, a cvetanje nije bilo narušeno.
- Prirodni neprijatelji (kao što su parazitske ose) ostali su aktivni, jer **Nimbecidine** ne uništava korisne insekte.

Primer 4: Organska zaštita jabuke od jabukine zelene vaši

Proizvođači organske jabuke na severu Vojvodine primenili su **Nimbecidine** protiv jabukine zelene vaši (*Aphis pomi*) i to:

1. Prvo tretiranje je urađeno odmah nakon cvetanja jabuka.
2. Primenjena je koncentracija 0,4% uz dobro pokrivanje vrhova mladih letorasta.
3. Tretmani su ponavljani svake 2 nedelje tokom intenzivnog perioda rasta.

Rezultati:

- Populacija vaši je kontrolisana bez potrebe za jačim (hemijskim) insekticidima.
- Sačuvani su prirodni oprašivači (pčele i solitarne

pčele).

- Jabuke su bile kvalitetne i bez ostataka pesticida, što je omogućilo organsku sertifikaciju plodova.

Šta je ono što je praksa pokazala?

- Prskati rano ujutru ili kasno popodne, po mirnom vremenu bez vetra.
- Tretmane ponavljati u skladu sa populacijom štetočina i klimatskim uslovima.
- Pre upotrebe uvek testirati na manjem broju biljaka, posebno na ukrasnim vrstama.
- Pre upotrebe konsultovati saradnike Stručne službe za zaštitu bilja kompanije Agromarket

Nimbecidine kratko:

- deluje brzo i efikasno protiv: lisnih vaši, tripsa, belih mušica, gusenica i drugih štetočina
- 100% prirodno poreklo – *azadiraktin* iz neem drveća
- bezbedan za pčele i korisne insekte
- Idealan za organsku proizvodnju
- bez ostataka i bez hemije!

Nimbecidine. Jednostavna primena. Brza zaštita. Zdrave biljke.

Stočarski kutak

Priredio: Dragan Đorđević, dipl. inž. poljoprivrede

Stočarska proizvodnja u Danskoj pet puta veća nego u Srbiji: Koliko poljoprivreda doprinosi ekonomiji?

Preuzeto: Danas

Udeo bruto dodate vrednosti (BDV) poljoprivrede u BDP-u Srbije je među najvećim u Evropi pokazuje studija „Strukturne promene u poljoprivredi i njihov uticaj na ekonomski rast u Srbiji“, koju je objavio Republički zavod za statistiku na osnovu popisa poljoprivrede iz 2023. godine.

Međutim, kako se može videti iz studije visok udeo poljoprivrede u BDP-u je uglavnom odlika manje razvijenih evropskih zemalja u tranziciji.

BDV srpske poljoprivrede je u 2023. godini iznosila tri milijarde evra što je četiri odsto bruto domaćeg proizvoda Srbije (BDP) Srbije. Visoko učešće poljoprivrede u BDP-u u EU imaju još i Rumunija sa 3,1 odsto i Grčka 2,8 odsto.

U zemljama sa nominalno najvećim iznosima poljoprivredne proizvodnje kao što su Francuska, Italija, Španija i Nemačka, udeo BDV poljoprivrede ne prelazi 1,8

odsto BDP-a u slučaju Italije, dok je u slučaju Nemačke tek na 0,7 odsto BDP-a u 2023. godini.

Inače poljoprivrede ove četiri države čine dve trećine dodate vrednosti ukupne poljoprivrede Evropske unije.

Uočljivo je da je udeo poljoprivrede u BDP-u viši kod zemalja u tranziciji nego kod razvijenih evropskih država. Takođe, vidi se i trend pada tog učešća u zemljama u tranziciji. Recimo BDV poljoprivrede Bugarske je u periodu od 2014. do 2023. godine smanjen za 26,5 odsto, Estonije za 53,6 odsto, Litvanije 22 odsto, Rumunije 17,3 odsto.

S druge strane, poljoprivreda Letonije je povećana za 26,6 odsto u ovom periodu, a Poljske za 11,4 odsto. BDV srpske poljoprivrede je u ovom periodu porastao za 8,8 odsto ili 0,8 odsto godišnje.

Vrednost poljoprivredne proizvodnje Srbije je između dva popisa poljoprivrede povećana sa pet na 6,6 milijardi evra.

Novostvorena vrednost poljoprivrede je u periodu od 2001. do 2023. godine iznosila prosečno 2,16 milijardi evra, što je činilo 6,2 odsto BDP-a. Međutim, udeo BDV poljoprivrede u BDP se snažno smanjuje i 2023. godine je pao na 3,8 odsto BDP-a, što je i dalje među najvišim u Evropi.

Samo u državama Zapadnog Balkana je novostvorena vrednost poljoprivrede u odnosu na BDP viša pri čemu je u Albaniji to na nivou od čak 16,2 odsto BDP-a u 2023. u BiH je taj udeo 4,7 odsto, u Crnoj Gori 5,5 odsto, a S. Makedoniji 6,6 odsto.

Ako gledamo nominalni iznos BDV-a poljoprivrede ona je u Srbiji u 2023. godini iznosila 2,8 milijardi evra u odnosu na dve milijarde 2001. godine.

To je na istom nivou BDV-a koji je ostvarila Danska. Međutim, kako se navodi u studiji, vrednost poljoprivredne proizvodnje Danske je iznosila 12,7 milijardi evra, skoro dvostruko je bila veća od srpske proizvodnje.

Vrednost poljoprivrednih usluga u Srbiji je četiri puta manja od iste u Danskoj (681 prema 173 miliona evra). U strukturi poljoprivrede Srbije je dve trećine biljna proizvodnja, a jedna trećina stočarska, dok je u Danskoj suprotno.

Struktura biljne proizvodnje Republike Srbije i Danske je dosta slična, s tim što je u Srbiji veće učešće voća i vina, a u Danskoj krmnog bilja.

Najveće razlike su u vrednostima stočarske proizvodnje, pošto je ukupna proizvodnja stočarskih proizvoda pet puta razvijenija u Danskoj, posebno u svinjogojstvu, stočarskim proizvodima i mleku.

Za bolji uvid u promene u poljoprivredi treba sagledati i agroindustriju, odnosno industriju prehrambenih proizvoda, proizvodnju pića i proizvodnju duvanskih proizvoda.

„Agroindustrija u Srbiji je razvijenija od većine tranzicionih država. Prosečno učešće agroindustrije Srbije u čitavom tranzicionom periodu od 3,8 odsto je, posle Rumunije (5,3%), najveće od svih evropskih država“, navodi se u studiji.

Bruto dodata vrednost agroindustrije u Srbiji u 2023. godini iznosila je 2,5 milijarde evra, tri puta više nego 2001. godine kada je bila 0,8 milijardi evra.

Udeo BDV agroindustrije u BDP-u je u 2023. godini iznosio 3,3 odsto što je veliki relativni pad sa 5,5 odsto iz 2001. godine.

BDV agroindustrije Danske iznosio je 4,2 milijarde, Bugarske dve milijarde, Hrvatske 1,8 milijardi, a Rumunije 9,6 milijardi evra. Najveći BDV agroindustrije u Evropi imala je Francuska sa 52 milijarde evra, a Nemačke 49 milijardi evra.

Doprinos poljoprivrede rastu BDP-a Srbije u periodu od 2012. do 2023. bio je svega 0,03 procentna poena godišnje. Razlog tome je što je čak šest godina u ovom periodu poljoprivreda imala negativan doprinos rastu BDP-a.

Pčelarenje

Priredio: Dragan Đorđević

Obustavljeno analiziranje meda u Srbiji

Preuzeto: Beta

Predsednik Saveza pčelarskih organizacija Srbije (SPOS) Rodoljub Živadinović napominje da je Uprava za veterinu Ministarstva poljoprivrede pre više od mesec dana prestala da analizira kvalitet i bezbednost meda i ocenio da neko iz te institucije to "koči".

U intervjuu za agenciju Beta Živadinović je pozvao nadležne da otkriju o čemu se radi. Vlada Srbije je 20. februara donela zaključak kojim se Ministarstvu poljoprivrede i Ministarstvu trgovine, nadležnim za stavljanje na tržište i kontrolu kvaliteta i bezbednosti meda, mleka i mlečnih proizvoda, vina i jakih alkoholnih pića, nalaže da preko svojih inspekcija, u saradnji sa MUP-om, preduzmu hitne mere radi pojačane kontrole tržišta. Živadinović je kazao da je uzeto samo 11 uzoraka meda iz tri prodavnice, a očekivalo se 150 do 200. Rekao je da, iako je prošlo više od mesec dana, još nisu podneti

izveštaji o radu na tome mada je to propisano zaključkom Vlade. Živadinović je rekao da je Srbija jedina zemlja na svetu koja ima najbolju inovativnu analizu za kontrolu kvaliteta meda, koja je akreditovana u aprilu 2023., a uvedena u rad tog Saveza novembra te godine i otkriva C3 šećere iz šećerne repe, koji se protivzakonito dodaju u med. Na tome rade samo Estonija i Austrija, ali su još u procesu akreditacije.

Međutim, dodao je da se ta inovativna analiza ne koristi u punoj meri, a da bi, da se koristi, za mesec dana bio rešen problem falsifikovanog meda na tržištu. Rekao je da Zakon o veterinarstvu predviđa da vlasnik čiji se med analizira, uvoznik ili paker, ima pravo, ako nije zadovoljan analizom laboratorije koju je izabrala Veterinarska inspekcija, na super-analizu, odnosno slanje u neku drugu laboratoriju. SPOS traži od nadležnih organa da inovativnu metodu proglase referentnom, odnosno krajnjom analizom.

Po saznanjima SPOS-a, rekao je Živadinović, med se šalje na super-analizu u laboratorije koje ne mogu otkriti falsifikovani med. Kazao je da se čekaju rezultati analize uzoraka 200 tona meda iz uvoza koji će, ukoliko bude analiziran u tim laboratorijama, ući kroz nekoliko dana u sve trgovine. On je rekao da se surogat meda uvozi iz Rusije po ceni od 1,3 evra sa isporukom i da firma koja ga uvozi nudi taj med trgovinama po 380 dinara u teglama od 900 grama. Upitan da li postoje kazne za falsifikate i

kolike su, Živadinović je kazao da su male i da ih treba povećati, a i da zavise od prekršaja, ali da nije sve u kaznama, već da je dovoljno taj surogat meda skloniti sa tržišta.

Opljačkana laboratorija koja otkriva falsifikovani med

Preuzeto: Blic

Tokom vikenda (8. aprila) opljačkana je laboratorija "Analab" u Pančevu iz koje je izneta ključna oprema visoke vrednosti za detektovanje falsifikovanog meda, objavio je Savez pčelarskih organizacija Srbije (SPOS). Reč je o opremi koja jedina u Srbiji, ali trenutno i jedina u Evropi, može da "prepozna" lažni med. Kako se navodi u saopštenju SPOS-a, ovom krađom je ugrožena nacionalna bezbednost Srbije, ali i cele Evrope, jer je EIM-IRMS jedina akreditovana metoda danas u celoj Evropi koja može otkriti sve vrste stranih dodatnih šećera u medu tokom procesa falsifikovanja. Ova tehnologija je jedinstvena u svetu i nema cenu, te je nemoguće ni reći stvarnu vrednost učinjene štete jer je nemerljiva.

SPOS: Drastični gubici pčela u Srbiji

Preuzeto: Agronews

Drastični gubici pčela u Srbiji nastavljeni su i u drugoj polovini marta i početkom aprila, upozorava Savez pčelarskih organizacija Srbije. Kako se navodi, pretpostavka da će se gubici pčela okončati do sredine marta i da će društva koja su preživela zimu, iako oslabljena, nastaviti da se razvijaju na voćno-maslačkovoj paši, nije se ostvarila. Naprotiv, pčelari iz svih krajeva Srbije izveštavaju da se gubici pčela nastavljaju i drastično uvećavaju. Izveštaji o uginuću pčelinjih društava podjednako stižu iz skoro svih krajeva

Srbije. Prema izveštajima sa terena, može se zaključiti da su bolje prošli pčelinjaci na većim nadmorskim visinama, gde su noći tokom jula i avgusta bile svežije.

Najviše uginuća pčela je u Vojvodini

Preuzeto: RTV

Proizvođači meda, ove godine, suočeni su sa masovnim uginućem pčela, zbog prošlogodišnje ekstremno visoke letnje temperature. Najviše uginuća bilo je u Vojvodini, zbog nedostatka polena. Iz Saveza pčelarskih organizacija Srbije kažu je veliko pitanje ko će oprašiti uljanu repicu ili suncokret, kada je pčela sve manje.

"Čak trećina hrane zavisi od pčelinjeg oprašivanja. Pčele koje su preživele imaće mnogo manje snage da prikupe polen i oprašivanje će biti kompromitovano. Takođe, bagrem je izmrzao tako da će za pčelare biti teška godina", kaže Rodoljub Živadinović, predsednik Saveza. Ostalih oprašivača u prirodi je sve manje zbog prekomerne upotrebe hemijskih sredstava za zaštitu bilja.

U Republici Srpskoj uginulo do 50% pčela

Preuzeto: Glas Srpske

Masovno uginuće pčela, sa kojim se suočava celi region, nije zaobišlo ni Republiku Srpsku, a domaći pčelari tvrde da je stradalo između 30 i 50 odsto košnica te da direktna šteta premašuje 25 miliona maraka, dok su indirektni gubici čak četiri puta veći. Predsednik Saveza udruženja pčelara Republike Srpske Darko Marković kaže da se proizvođači meda od Trebinja do Banjaluke suočavaju sa ozbiljnim gubicima. Tokom poslednjih 25 godina, koliko se bavi pčelarstvom, Marković kaže da nije svedočio ovolikom uginuću medonosnih pčela kao ovog proleća. Prema računici Saveza udruženja pčelara RS, navodi Marković, jesenas je u Srpskoj bilo oko 250.000 košnica, od kojih je blizu 100.000 stradalo.

Godina bez pčela – godina bez hrane

Preuzeto: Tanjug

Predsednik Saveza pčelarskih organizacija Srbije Rodoljub Živadinović izjavio je juče da se ceo region suočava sa velikim uginućem pčela a da je u Srbiji najgora situacija u Vojvodini, gde u nekim pčelinjacima uginuće pčela dostiže i do 100 odsto. On, takođe, ističe da na jugu Srbije dominira varoa, dok u Vojvodini dominira nedostatak polena.

“To ne znači da nije bilo nedostatka polena na jugu Srbije i ne znači da nije bilo varoe u Vojvodini, naprotiv. Kada nemate adekvatnu ishranu, to važi za svaki živi organizam, pa i za pčele, podložni ste bolestima”, naglasio je Živadinović. Kako je rekao, klima se menja, postajemo sušniji područje i normalno je i da se paraziti menjaju i da dolaze novi.

“Uskoro se očekuje dolazak jednog parazita, pčela tropilaelaps, koji je veoma opasan. Možda će biti i gori od varoe destruktor, koja je trenutno aktuelna. Bukvalno, svet se menja po svim pitanjima pa i po pitanju biologije jer biologija je neumitna”, naveo je Živadinović. Istakao je da je Veterinarski fakultet radi analizu za članove SPOS-a i da je ona pokazala da je virus akutne paralize najdominantniji u svim uzorcima. “Tu je i virus hronične paralize pčela i virus deformisanih krila i ti virusi nisu ništa novo. Oni su prisutni tu u društvima godinama, ali kada dođe do problema sa imunskim odgovorom ćelija, upravo zbog loše ishrane, naravno da oni naprave veću štetu, razmnože se u većem broju”, objasnio je Živadinović.

Kako je rekao, to su samo dodatni faktori koji su se nadovezali na neadekvatnu ishranu pčela, a neadekvatna ishrana potiče od klimatskih promena – nenormalnih suša ili nenormalnih kiša. Takođe, Živadinović je rekao da se na sve to nadovezuje sveopšta zagađenost pesticidima, zbog njihove nekritičke, neznalačke i nepravilne upotrebe.

“Ova godina je specifična i po tome što je bilo mnogo mrazeva, ali specifična će biti i po tome što je pčela mnogo manje. Ne samo što mi imamo veliko uginuće, već su i preživle pčele veoma slabe. U odnosu na neke normalne godine, ima ih malo, a njihova aktivnost u polju je manja. Samim tim pčelari nemaju interesa da ih sele jer gledaju da ih nekako oporave”, naveo je Živadinović. Dodaje da sve to znači da ćemo imati problem oprašivanja ove godine. “Jedno je uništio mraz,

drugo će biti uništeno zbog oprašivanja. Tek će se sada videti vrednost pčela. Ove godine ćemo imati dramatičan pad prinosa u poljoprivredi”, konstatovao je Živadinović.

Masovno uginuće pčela u SAD

Preuzeto: Odrzime.rs

U Sjedinjenim Američkim Državama zabeležen je rekordan broj uginuća pčelinjih zajednica, a stručnjaci još uvek ne mogu da utvrde tačan uzrok. Procene pokazuju da bi pčelari ove godine mogli izgubiti i do 70 odsto košnica, što bi moglo imati ozbiljne posledice po sigurnost hrane i ceo ekosistem. Gubitak pčela nije novost, ali razmere ovogodišnjih pomora iznenadile su i najiskusnije naučnike. Entomolozi sa Vašingtonskog državnog univerziteta procenjuju da bi stopa gubitaka mogla dostići između 60 i 70 odsto – što je najviše u poslednjoj deceniji. Pčele nestaju bez traga, ne ostavljajući za sobom ni uginule jedinke ispred košnica, što dodatno otežava istragu o uzrocima.

Šumarenje

Priredio: Dragan Đorđević

Kako šumski požari i bujične poplave pospešuju jedni druge

Preuzeto: Klima101

Kraj je marta – širom Srbije, ratari i voćari pripremaju parcele pred tekuću sezonu, što nažalost podrazumeva i spaljivanje raznih poljoprivrednih ostataka. U međuvremenu, u ovo doba godine vremenski uslovi su često relativno suvi i vetroviti, odnosno povoljni za širenje vatre. Usled kombinacije ovih faktora, meseci mart i april čine jedan od "kritičnih perioda" za pojavu šumskih požara u Srbiji. Istovremeno, a usled otapanja snežnog pokrivača i promene režima padavina, ovaj period je kritičan i za pojavu bujičnih poplava, koje karakterišu nagli i intenzivni tokovi vode i velike količine nanosa. Ali šumski požari i bujične poplave ne dele samo sezone povećane opasnosti. Ove dve pojave su zapravo povezane, i iako to možda nije intuitivno ili očigledno, one

pospešuju jedna drugu. Odgovor leži u prirodi odnosa šumskih požara i bujičnih poplava. Naime, jedna od ključnih posledica šumskih požara je i erozija zemljišta. U odsustvu vegetacije koja stabilizuje zemljište, padavine lako ispiraju površinski sloj zemlje, bogat hranljivim materijama neophodnim za rast biljaka. Ova degradacija smanjuje plodnost zemljišta, negativno utičući na napore za pošumljavanje i poljoprivrednu proizvodnju. Pored toga, akumulacija erodiranog materijala u rekama i potocima povećava rizik od bujičnih poplava, posebno u planinskim predelima. Bujične poplave, koje karakterišu nagli i intenzivni tokovi vode, često su izazvane obilnim padavinama na degradiranim i erodiranim površinama. Međusobna povezanost šumskih požara, erozije zemljišta i bujičnih poplava stvara začarani krug: šumski požari dovode do erozije, erozija povećava rizik od poplava, a poplave dodatno degradiraju pejzaž, produžavajući ekološke i socio-ekonomske izazove. Istovremeno, pojavi i intenzitetu šumskih požara i bujičnih poplava doprinose klimatske promene. Sve ovo nam govori da je potrebno da prilagodimo i unapredimo načine na koje upravljamo šumama. Potrebno je razviti modele koji prate uticaj šumskih požara na zemljište i samim tim na rizik od poplava, napraviti mape ovih hazarda za konkretna područja, kao i za konkretne vrste šuma. U nedostatku ovakvog integrisanog pristupa, ostajemo "slepi" prema procesima koji sa sobom nose ogromnu opasnost po ljudske živote, zdravlje, infrastrukturu i imovinu.

U Gornjem Podunavlju posađeno 30.000 sadnica

Preuzeto: agronews

Svetska organizacija za zaštitu prirode (WWF) saopštila je 4. aprila da je u Specijalnom rezervatu prirode Gornje Podunavlje, srpskom delu UNESCO-ovog petodržavnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav, poznatog kao "Evropski Amazon", završena sadnja više od 30.000 sadnica crne i bele topole, hrasta i vrbe, kako bi se obnovile poplavne šume. Sadnice drveća su na 36 hektara posađene uz pomoć Javnog preduzeća Vojvodinašume, a kako je istaknuto u saopštenju, ta sadnja predstavlja važan i veliki korak u obnovi poplavnih šuma, koje su ključne za očuvanje bioraznovrsnosti i borbu protiv klimatskih promena. Sadnja je sprovedena kroz rad na WWF-ovom projektu "Obnova Evropskog Amazona".

Šumari pozivaju na odgovorno ponašanje i zaštitu šuma od požara

Preuzeto: Beta

Nakon završetka kišnog perioda, ulazimo u deo godine koji je, kako je iskustvo pokazalo, veoma kritičan za izbijanje šumskih požara. Najčešći faktori za pojavu šumskih požara su ljudski nemar i nepažnja. Imajući u vidu da se nalazimo u drugom kritičnom periodu za nastanak šumskih požara, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede apelovalo je na građane da ne vrše nekontrolisano paljenje vatre pri izvođenju poljoprivrednih radova, da se odgovorno ponaša ju pri odlasku u prirodu, ne vrše nekontrolisano paljenje vatre na otvorenom prostoru u prirodi, ukoliko ta mesta nisu za to predviđena i da, ukoliko uoče vatru na otvorenom, o tome odmah obaveste Sektor za vanredne situacije MUP-a.

STRUČNA SLUŽBA:

- **Svetlana Petrović**
Direktor sektora Pesticidi
- **Momčilo Pejović** DC Kragujevac
Direktor službe marketinga
- **Mladen Đorđević** DC Kragujevac
Koordinator stručne službe za zaštitu bilja za Centralnu i Južnu Srbiju
063/105-81-94
- **Goran Jakovljević** DC Sremska Mitrovica
Koordinator stručne službe zaštite bilja za područje Vojvodine
063/625-531
- **Agneš Balog** DC Beograd
063/105-80-17
- **Stefan Marjanović** DC Kragujevac
062/313-572
- **Ines Cvijanović Bem** DC Subotica
063/86-55-080
- **Dragan Vasilčić** DC Kragujevac
062/213-078
- **Novica Đorđević** DC Niš
069/50-69-666
- **Vanja Miladinović** DC Zrenjanin
063/86-55-982
- **Mirko Adamović** DC Valjevo
062/311-772
- **Nemanja Delić** DC Sombor
069/803-72-28
- **Miloš Pavlović** DC Beograd
Direktor sektora Ishrana bilja
069/507-53-92
- **Goran Radovanović** DC Niš
069/50-70-979
- **Marko Đokić** DC Kragujevac
063/864-34-98
- **Đorđe Đurić** DC Valjevo
062/310-715
- **Miodrag Obradović** DC Sombor
062/311-278
- **Vladimir Sabljak** DC Subotica
062/312-708
- **Aleksandar Tršić** DC Sremska Mitrovica
069/308-00-53
- **Miloš Todorović** DC Kragujevac
069/80-37-225
- **Marko Mitić**, DC Niš
069/5070-995
- **Sanja Perišić**, DC Kragujevac
063/328-377
- **Nemanja Božić**, DC Beograd
069/5070-444

- **Mladen Tatić**
Direktor sektora Seme
063/651-990
- **Sanja Petro-Gajić**
sektor Seme
063/86-30-809
- **Zoran Grbavac**
menadžer proizvodnje semena
069/51- 00-289
- **Lazar Šarović**
menadžer proizvodnje semena
069/8055-314
- **Elena Brezina**
menadžer proizvodnje semena
063/590-034
- **Radislav Cmiljanić**
menadžer proizvodnje semena
063/105-0597

SLUŽBA PRODAJE:

- **DC Kragujevac**
Vladimir Milovanović, 063/415-924
Mileva Vukašinović, 063/10-22-232
Vesna Očokoljić, 063/10-22-234
Svetlana Radosavljević, 063/10-22-230
Jagoda Jovanović Kovačević 063/10-58-240
Aleksandar Milivojević, 069/50-77-875
Milenko Cvjetković, 063/629-555
Nataša Radovanović, 063/651-519
Dragiša Vuković, 062/608-661
Tomislav Mičić, 063/112-44-01
Predrag Kolarević, 063/106-68-70
Pavle Gavrilović, 063/590-102
Igor Nevenkić, 062/313-482
Jelena Milenković, 063/105-10-49
- **DC Niš**
Goran Petrović, 063/105-83-20
Gordana Ružić, 063/66-81-87
Biljana Nikolić, 063/668-179
Bojan Đokić, 063/668-165
Ilija Miletić, 069/510-03-80
Boban Živković, 062/311-783
- **DC Zrenjanin**
Nebojša Lugonja, 063/10-58-223
Sonja Margan, 063/438-727
Žarka Vuković, 063/628-096
Srđan Protić, 069/507-09-78
Ivan Valent, 063/628-175
Darinka Velimirov, 063/438-454
- **DC Sombor**
Zoran Radanović 063/438-583
Slovenka Nikšić, 063/112-01-38
Biljana Leković, 063/112-07-67
Vesna Gršić, 063/438-641
Milenko Abadžin, 063/590-139
- **DC Valjevo**
Dragutin Arsenijević, 063/657-929,
Snežana Sević, 063/10-39-836,
Tamara Jeremić, 063/112-49-70
Nataša Petrović, 063/105-82-76
Darko Perić, 062/311-551
- **DC Beograd**
Velibor Hristov, 063/658-312,
Jelena Urošević, 063/10-580-92
Miroslava Muminović, 062/311-064
Biljana Mandić, 063/668-213,
Zoran Krivokapić, 063/104-13-70
Dragan Dimitrić, 063/105-80-02
Uroš Mladenović, 063/626-953
- **DC Subotica**
Dejan Milinčević, 063/106-74-79
Renata Kasa, 063/112-07-82,
Ivan - Janko Lulić, 063/693-443
Senka Romić, 069/507-08-27
Miloš Tomašev, 063/635-495
Marko Minić, 069/511-06-44
- **DC Sremska Mitrovica**
Saša Gladović, 063/105-80-41
Vesna Lepšić, 063/11-23-303
Tanja Savić, 063/11-21-387
Aleksandar Aleksov, 063/105-81-07
Anđelka Kovač, 063/625-974

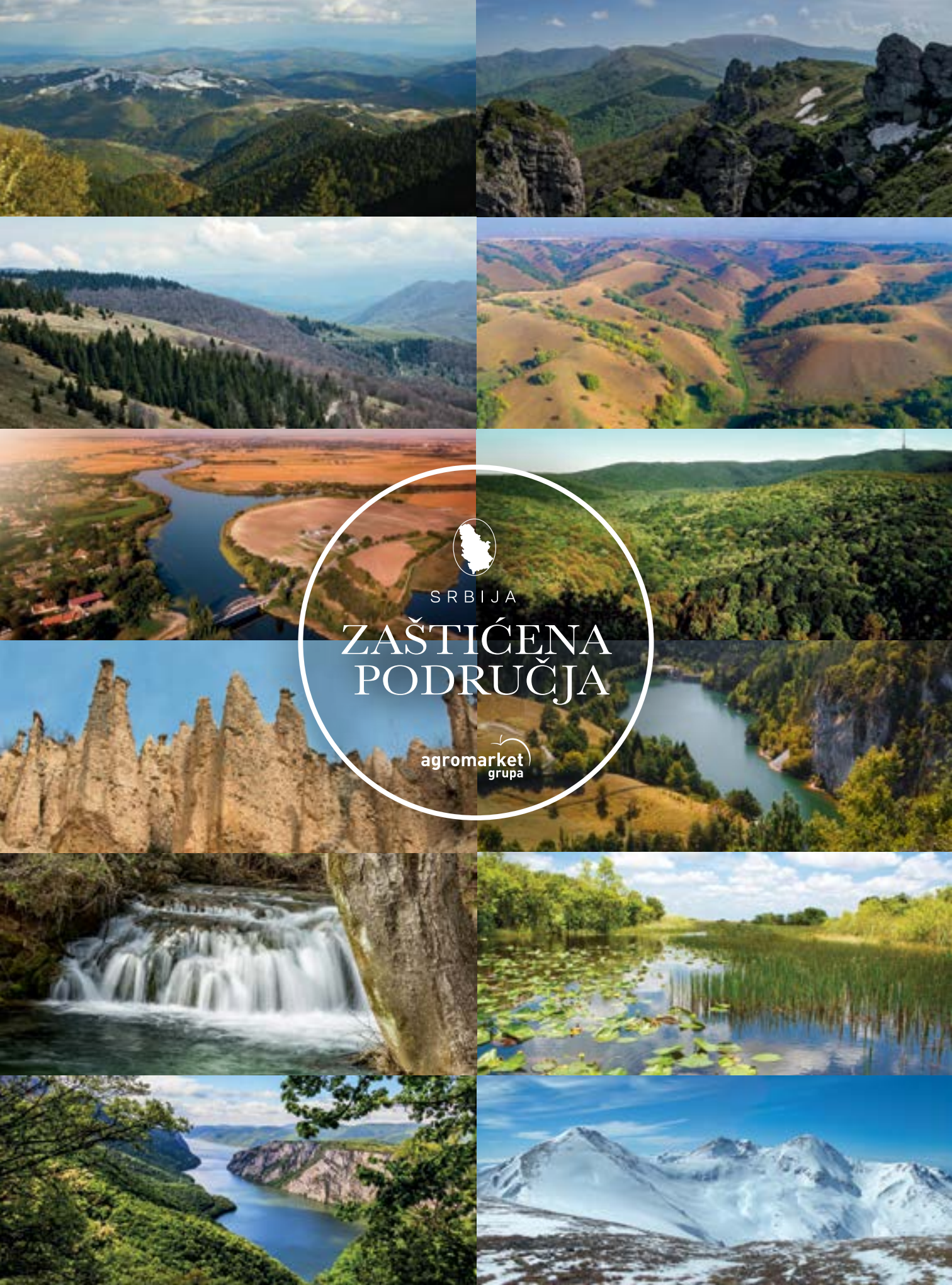
CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63

AGROSJET : stručna revija / glavni i odgovorni
urednik Dragan Đorđević. - 2004, br. 1. - Kragujevac :
Agromarket, 2004- (KipKap-Loznica). - 27 cm

Dostupno i na: www.agromarketsrbija.rs

ISSN 1820-0257 = Agrosvet

SRBIJA

ZAŠTIĆENA PODRUČJA

agromarket
grupa

